Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

B. WAHLSTRÖMS FLICKBÖCKER

Vera v. Kræmer

Pris 1:50

BARNEN FRÅN SNIGELGATAN

Tillhör ej förlaget

B. WAHLSTRÖMS FÖRLAG STOCKHOLM

BIBLIOTEK · GÖTEBORGS · UNIVERSITETS · BIBLIOTEK

Allmänna Sektionen

Pedag.
Sv. Barnb.

VERA v. KRÆMER

BARNEN FRÅN SNIGELGATAN

Av

VERA v. KRÆMER

har förut utkommit:

VI REDER OSS SJÄLVA

LIA VÄNDER OM

BARNEN FRÅN SNIGELGATAN

BERÄTTELSE FÖR FLICKOR

AV

VERA v. KRÆMER

MED SEX ILLUSTRATIONER

B. WAHLSTRÖMS BOKFÖRLAG

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

Copyright 1935 by
B. Wahlströms Bokförlag
Stockholm.

B. Wahlströms Förlagstryckeri - Stockholm 1935.

BARNEN FRÅN SNIGELGATAN

FÖRSTA KAPITLET.

Stationsinspektoren steg ut på perrongen, det var ännu en kvart kvar tills Stockholmståget skulle komma. Han gick litet av och an, så tog han av sig mössan och lyfte på huvudet — det var vår i luften! Han lät det regna i sitt brynhyade slätrakade ansikte, det *var* vår i luften! Det ljusa, kortklippta litet vågiga håret — han hade det så kortklippt just för att det inte skulle märkas att det ville våga sig — krusade sig i den fuktiga luften, vad detta regn var skönt och vad det gjorde gott! Han smålog utan att veta det, så började han gå igen. Hans gråbruna schäfer — det var visst litet annan ras i den också — lade sig ogillande i skydd av takåsen, Terry tyckte inte om väta. Men stanna inne när husse gick ut, det kunde inte hända honom. Han låg med nosen mot tassarna och följde husse med ögonen.

Det skramlade nere på vägen, det lät rent av

som en mjölkskjuts. Men det var en Ford och i den satt fröken Trana.

Där kom hon så karsk, det halvkorta vita håret flög bakom hennes platta hatt, hon klarade så fint varenda krök och den stora stenen där mitt på, som aldrig kom bort, den svängde hon om så behändigt att Östen Borg nu som alltid måste beundra hennes skicklighet att köra sin gamla kärra, ty annat var det inte. Hon for vägen fram som en annan liten valkyria, tänkte han, det var en riktigt ståtlig syn, fast fröken Trana var liten och minsann inte vacker. Hon hade ett par små grå ögon, som kisade på den hon talade med, på händerna hade hon präktiga gula fräknar, fast dem såg man inte nu, ty hon hade på sig ett par handskar, stora, rejäla handskar, som voro ett par nummer för stora för de små händerna. Ty små voro de och av fin form, inte blev de riktigt grova heller, trots att fröken Trana själv skötte sin »gård». Gård är nu ett fint ord, det var en gammal torpstuga, som fröken Trana köpt för några år sedan, då hon flyttade från huvudstaden för att få lugn och ro »från fester och flärd, så eftersökt som jag är, kära ni!» brukade hon säga. I

själva verket var det så att hon ville att hennes pengar skulle förslå, hon ville leva i frid och kunna arbeta med jorden och vad därtill hör, utan att förta sig. Hon hade varit musiklärarinna och ackompanjerat på stora konserter, nu hade fingrarna stelnat och det kan man inte undra på. Men nog kunde hon spela än, på jular och påsk, då spelade hon så att både ung och gammal skockade sig utanför fönstren till den lilla låga stugan.

Hon körde bilen av vägen och intill Borgs villa, fru Borg såg henne och vinkade från fönstret, fröken Trana nickade tillbaka. Så klev hon ur, gummistövlar hade hon, men dem drog hon av sig och satte behändigt på sig ett par svarta snörskor och kastade in stövlarna i bilen.

— Ska det bära av nu? sade stationsinspektoren och gjorde honnör.

— Ja, sade fröken Trana, nu är jag klar. Ett sånt skönt regn, herr Borg! Och tack än en gång för att Jenny Lind får stå hos herrskapet, det är gott att veta! Fröken Trana hade namn på allting, det gällde att veta vad hon menade, men Borgs voro vana vid det.

— Å för all del, en sådan storhet gör man vad som helst för. Och för fröken också, vad det beträffar!

— Stå inte och driv med en gammal ful människa, han som själv är så vacker! skrattade fröken Trana och fick som hon ville Östen Borg att rodna.

— Hur står det till med fröken Selinder? sade han för att komma ifrån ämnet.

— Det vet herr Borg ungefär lika bra som jag! Jag vet det inte alls, med andra ord. Men Selma är så envis så nu kan hon inte få hålla på längre. Hon är *inte* kry, det märker man på breven och i påskas ville hon inte komma hit. Hon var rädd att jag skulle genomskåda henne! Nu ska jag få henne in på sjukhus och så ska jag stå i garnbod, så länge det varar! Tänk att man aldrig blir för gammal att lära.

Östen Borg smålog igen. Men nu fick han inte tid att prata, nu skulle tåget strax vara här. Han gick bort och tog sin röda flagga, Terry slog med svansen mot perrongens brädgolv då husse kom i närheten av sin trofasta vän, och så vecklade Östen ut flaggan och så kom tåget brusande

— Stå inte och driv med en gammal ful människa, skrattade fröken Trana.

och fröken Trana klev upp med sin lilla väska, stationskarlen stuvade in hennes övriga bagage, som hon i förväg redan hade poletterat, hon tittade ut en sista gång och nickade åt stationsinspektoren, som stod där med regnglitter på sin mörkblå uniformsrock. Jenny Lind var det ingen fara med, henne for hon med gott samvete ifrån. Men Kristina Nilsson hemma i båset ömmade hon mera för och sin rara lilla Gustaf Adolf i stallet. De två — men fru Borg kunde man lita på, hon skulle se till att Brita i granntorpet gav dem vatten och vad de annars skulle ha, Östen skulle köra Gustaf Adolf en stund på kvällen, då han var ledig.

Det var en överraskning för fröken Selma Selinder, då hennes goda vän Isa Trana steg in genom dörren, varvid den lilla klockan ovanför den pinglade, ty fröken Selinder tyckte att det hörde till en garnbod att ha en gammaldags klocka. Annars vars boden inte gammaldags, här fanns de trevligaste jumpergarner och de allra nyaste modellerna, Selma Selinder var så förtjust i att sticka att jumpermodet kommit som en ren glädje för henne. Hon tog ut allting, som hon såg i de

fina utländska tidskrifterna och villigt lärde hon ut det vidare. Därför hade hon många kunder och fasta kunder och det är just de som göra en bod till en trevlig mötesplats och till något som bär sig.

Men nu var det alltså ingen kund som kom klockan att klinga.

— Vad i all sin dar, är det du? sade fröken Selma.

Hon lät inte riktigt så glad som hon i vanliga fall skulle ha gjort, ty hon anade vad hennes vän förde med sig — en säng på ett sjukhus, bildlikt talat.

— Jo jo, du! sade fröken Trana nytert. Hoppas jag är välkommen? Jag har inte ätit någon middag, du stänger om en timme, kan vi gå ut någonstans och få oss ett par smörgåsar?

— Men du ska väl stiga in ordentligt först, sade fröken Selma. Jag förstår nog varför du kommit och nog är det uppoffrande av dig...

— Prata! Du vet väl att jag griper vartenda tillfälle jag kan få att komma till din huvudstad och få svänga mig i societeten! Min stora kapp-

säck ska vara här när som helst, i den har jag galoscherna, det står ju som spön i backen.

— Regnar det? Det har jag inte tänkt på, sade fröken Selma. Fast det är kanske litet mörkt, när jag tänker efter. Så många gånger som jag funderat på att flytta till en bredare gata — men man får väl se. Vill du ha litet kaffe innan vi går ut?

— Nej, jag vill inte förstöra den lysande fest jag väntar mig, sade fröken Trana, som stigit bakom disken och lyft på kappan. Hennes väninna bodde i ett par rum med kök i samma hus som butiken, där fanns alltid en vrå i ordning åt henne. Men du frågar inte hur Jenny Lind mår och inte efter Gustaf Adolf? Om du det allra minsta vill att jag ska ens låtsas bry mig om dina senaste sockor, så får jag då säga att...

Men i detsamma vek sig fröken Selinder dubbel.

— Där ser du! sade hennes väninna, på en gång ängslig och triumferande. Nu har du ont igen! Var det inte det jag visste! Jag kom i grevens tid!

ANDRA KAPITLET.

I ett fönster två trappor upp i ett hus mitt emot garnboden satt Gertrud och tittade håglöst ut.

Vid bordet satt Walter, han höll på med sina frimärken, som vanligt. Han var upptagen och lugn och belåten.

Men Gertrud var inte belåten.

Regnet öste ned, samma regn som Östen Borg satt upp sitt glada ansikte emot på Mobacka perrong. Här tog sig det regnet ut på ett annat sätt, där det droppade på en smal gata och en asfaltgård. Vad skulle man ta sig till en sådan här dag? Gertrud var inte något småbarn längre. Hon kunde inte stå och bolla i trappan, inte hoppa hage i förstugan, som hon gjort då hon var liten och det var fult väder. Förresten hade då alltid gårdskarlen kommit och grälat på dem för att de drogo kritstreck på stengolvet. Nej, nu kunde man inte roa sig med någonting, nu då man var så stor.

Gertrud tittade omigen på Walter, hon såg bara hans nedböjda huvud, fingrarna som höllo den

lilla tången att ta märkena med ur vattenglaset eller knipa de små gummerade papperslapparna med som skulle vara att klistra med. Lugnt, regelbundet, ordentligt, som allt vad Walter gjorde.

Gertrud hade ingenting som hon älskade lika mycket som Walter sina märken. På vinden låg i en gammal koffert ett par dockor hon haft en gång, det var inte så förfärligt länge sedan. »Du ska gömma dem tills du själv får en liten flicka, då kan du överraska henne en dag, då hon inte vet vad hon ska ta sig till!» sade hennes mamma. Gertrud hade nog tyckt om dem, dockorna, men inte så där förskräckligt och hon saknade dem inte alls, hade ingen lust att gå upp på vinden och titta på dem och hon undrade inte om de sörjde i sin ensamhet. Sådant där var barnsligt. Dockor voro av porslin eller vad det nu kunde vara, en av dem hade verkligen riktigt hår.

— Synd att du inte har litet fantasi, hade modern sagt en gång. Walter flyger bort till Nilen eller Pampas med sina märken. Något måste du hitta på, och du måste göra det själv! Så stor som du nu är, kan andra inte skapa någon värld åt dig där du trivs. Det måste man göra själv!

Gertrud hade inte haft något att svara på detta. Hon hade fantasi, fast hon inte kunde meddela andra vad hon sysslade med i sina tankar, och hon ville så gärna »trivas», som modern kallade det, ty hon förstod hur det var en börda för modern att tro att hon, Gertrud, gick omkring hängsjuk. Modern hade så mycket arbete, tidigt om morgnarna måste hon iväg till sin plats, sent kom hon hem, lång väg hade hon att fara i spårvagn, då den affär stängts, där hon var kassörska, och då var hon trött och hade ändå ibland saker att sy och ställa med.

Men just nu behövde man inte låsas vara glad, nu kunde man få stirra ut i regnet och sänka sig ned i det som i en brunn. På sätt och vis var det inte riktigt tråkigt heller, att vara så där sorgsen, tänkte Gertrud.

Det kom ett sakta os från köket smygande. Vad skulle de få till middag? Gertrud kände plötsligt att hon var hungrig. Var det stekt fläsk? Nej, det luktade godare, fast fläsk var gott det med. Vendela gjorde alltid en sås till fläsk, hon hade visst litet av kaffegrädden i, det blev så lent och fint på det sättet.

— Vad är det vi får till middag? sade hon till Walter, mera för att få ett sällskap, ty hon brydde sig verkligen inte om mat.

— Gå ut och titta efter, muttrade Walter, inte ovänligt, bara tankspritt.

Men Gertrud rörde sig inte, hon vände blicken ut på gatan igen. Nu skulle visst garnboden stängas, det kom två gamla damer ut, en såg så lustig ut i kort vitt hår och en kort kjol. Den andra, hon som hade boden, var mera prudentlig. Det var hon som låste, så ruskade hon i dörrhandtaget och så troppade de av båda två. Den ena tog den andra under armen, Gertrud måste småle. De sågo ut att vara så goda vänner, men så komiska som i en berättelse, något i en jultidning eller så.

Det hade i alla fall varit en liten förströelse detta, att se de där båda nere på den blanka gatan. Då måste klockan vara över sex, nu skulle mamma snart komma. Så åt man, o så hungrig hon var.

Äntligen makade hon sig ifrån fönstret, skulle hon gå ut i köket? Hon var så olivad för att röra sig att hon måste hitta på något för att få lust

och så tog hon sin gamla fantasi — mamma som inte trodde att hon kunde hitta på något!

Hon var cirkusdirektris. Mörk, ståtlig, (Gertrud var ganska liten och hade ljusbrunt hår.) Befallande, alla darrade för henne, hon fick ett lejon att krypa bara hon såg på det med sina blixtrande ögon. Men det var oerhört farligt att vara direktris för en cirkus, oerhört. Hon köpte vilda djur från utlandet, de hade det mycket bra, ja, hon hade stora parker åt dem — för att bara på det sättet var det möjligt att leka direktris då man gick ärenden eller ensam från skolan någon gång. Och så var det ett sätt att klara av själva problemet cirkus, ty innerst tyckte Gertrud att det var synd om djuren. Hennes klasslärarinna hade sagt en gång att filmen borde avlösa alla djurburar, det höll Gertrud med om, men då hade hon redan börjat sin lek och den kunde hon inte släppa, den var ett sådant sällskap. Så därför hade direktrisen Ulla van der Lantinghausen — det lät ganska direktrisaktigt — väldiga områden där djuren gingo omkring, bara då och då fingo de göra konster och det tyckte de var spännande.

Nu var Vendela en stor krokodil som låg på

en sandbädd, som värmdes underifrån med elektricitet, den hade det utmärkt, men den var ganska ny så att den ville sluka allt den såg.

Gertrud gick ut i köket i den lilla lägenheten, som bestod av två rum och kök, så rummen voro inte långt ifrån varandra. Men för Gertrud var det en bra sträcka och hon hade höga stövlar av starkt läder, tänkte hon, ty för krokodilens käftar kunde man inte vara säker. (Käftar var väl inte något fult ord då man sade det om en krokodil?)

— Vad får vi till middag? frågade hon. (Men hon låtsades att hon frågade en vakt: Är sanden lagom varm?)

— Först är det köttbullar, sade Vendela, men sen blir det något gott. Riktigt gott, menar jag.

Hur såg Gertruds krokodil ut?

En smal, blond ung flicka i mörk klänning med ett blått köksförkläde över. Vendela var sjutton år och ensam i världen. Hon hade blå ögon av mild glans, det ville verkligen fantasi till för att av alla djur i vår Herres oändliga hage göra henne till just en krokodil — som har så ettersmå ögon. Vendela var alltid glad och tålmodig. Det var för att hon aldrig blev ond eller

häftig och aldrig begärde något, som Walter och Gertrud togo henne som luften de andades, något som inte besvärar en, men som man är glad för då den är frisk och ren, utan att man ändå egentligen tänker vidare på det.

Att fru Tordeman hade Vendela i sitt hem, det var hennes stora stöd, då hon själv måste vara borta hela dagarna. Och för Vendela — måste hon inte vara glad att ha någonstans att bo och ett arbete redan, så ung som hon var? Inte kunde hon skriva maskin, inte hade hon betyg som barnsköterska, inte hade hon råd att gå igenom vare sig en stor hushållsskola eller en kurs i sjukvård, eller lära sig till tandtekniker, det var massor av saker som Vendela inte kunde och aldrig skulle få lära sig!

Och ändå var hon ovärderlig i detta lilla hem på den skumma gatan, som nu var så våt och blank av regnet.

Barnen Tordeman hade både far och mor, fastän de bodde ensamma med modern här på Snigelgatan. Deras far hade fått en förflyttning till en annan del av landet, han var anställd i posten, men som lönen var liten och fru Tordeman hade

en bra plats, hon med, hade de bestämt sig för att ett par år bo i var sin landsände, så att man kunde lägga av litet till Walters och Gertruds uppfostran. Fadern kunde komma hem över de större helgerna, men inte över söndagarna, därtill bodde han för långt borta. Visst var det underligt att ha det så, men det var endast för en tid och då de arbetade för ett gemensamt mål och kunde skriva glada och kära brev till varandra, alla fyra, gick det att uthärda.

— Det finns det som är mycket, mycket svårare nu för tiden, hade fru Tordeman sagt. Och så har jag ju Vendela!

Och nu stod Vendela i köket och skulle grädda våfflor, det var det som skulle bli så gott.

Gertrud var nöjd med det, det livade upp i den skumma dagern, ljuset var för länge sen tänt. Hon gick in igen, i förbifarten lyfte hon på det ena handtaget till våffeljärnet, som redan stod på gasen — då man så där lyfte på den ena halvan, blev det som ett gap som öppnade sig. Det var krokodilkäften. Och litet belåtnare till sinnes gick Gertrud in, nu skulle hon schasa bort Walter från det stora bordet, som de åto vid och läste läxor

vid och sutto ikring och pratade vid, det var hemmets medelpunkt.

— Heja! sade hon med mörk och rytande ton, då hon kom in, hopp!

Hon slog med ett låtsasridspö, Walter var en häst som skulle fås att stå på bakbenen. Det ville han inte, förresten, det vill säga, han knorrade över att så där i en fart väckas ur sina drömmerier och nödgas fösa ihop sina märken — det behövde väl inte gå så fort då!

— Hupp, hupp! sade Gertrud och viftade med handen framför ansiktet på honom, nu stod direktrisen alldeles under den bruna hästbuken och hade de långa benen med de hårda hovarna viftande över sitt huvud. Hupp!

— Asch, jag vill inte stå på bakbenen, sade Walter, som mycket väl visste vad det var fråga om och gissade vilket djur som lekte i hågen på Gertrud. Något som Gertrud blev imponerad av, det måste hon erkänna.

— Heja, heja, sade Gertrud i samma dova ton och gick tätt framför Walter. Det betydde att direktrisen makade den vilda hästen, som fortfarande gick på bakbenen, ut till ryttargången —

men samtidigt fick hon honom bort från bordet så att hon kunde duka.

Vendela stack in huvudet.

— Har du inte dukat än! Nu är mamma här på minuten och det ser så ledsamt ut om det inte är färdigt då hon kommer.

Raskt röjde hon av det sista på bordet, men utan att fara vårdslöst fram bland Walters märken. Så lade hon på duken och satte en av krukväxterna från fönstret mitt på bordet, hon gav Gertrud en blick, och nu gingo de båda flickorna om varandra i bestyr. Då en nyckel sattes i låset var det färdigt och städat och Vendela kom i dörren med en karott, ett behagligt våffelos fyllde rummet.

— Goddag alla mina ungar! sade fru Tordeman och omfamnade dem, de gingo henne till möte och fingo var sin kyss. Ställ paraplyet i vasken, Vendela, är allt bra förresten?

Ja, allt var bra och en stund därefter sken en taklampa på en ofullständig, men glad och sams familj på Snigelgatan.

TREDJE KAPITLET.

Vendela brukade gå till Hilde Tordeman på hennes arbete för att få litet besked om maten för dagen och annat. På morgnarna var det ofta så jäktigt, fru Tordeman hade långt att fara och barnen skulle i skolan, det var en ständig oro om morgnarna, då kunde man inte överlägga. Och så var det skönt att slippa vara orolig för att ha glömt något, det var också en trygghet att Vendela kom ut litet på detta sätt. Fru Tordeman hade dansat mycket som flicka och det var så underligt att den här unga hjälpredan inte hade några nöjen alls... Det skar ofta i fru Tordeman att tänka på det, Vendela skulle åtminstone gå de stora centrala gatorna ett par, tre gånger i veckan och »få lufta på sig», på somrarna togo de ibland mat med sig och foro på buss ut till någon skogsbacke. Men det blev kanske inte så ofta, Hilde och Vendela voro ganska glada att få ta det lugnt om söndagarna. De voro trötta efter veckan och Gertrud och Walter fingo nöja sig

med att ensamma gå ned till någon kaj och titta på båtar eller helt enkelt stanna på gatan och träffa sina »snigelbekanta», som Vendela kallade dem.

I dag hade Vendela bäddat, diskat, rört till en pannkakssmet, tvättat upp några par strumpor och så var hon då färdig att gå ut.

Garn till strumporna måste hon ha i förbifarten och gick in i garnboden.

Så mycket folk som där var nu hade Vendela aldrig kunnat minnas sig ha sett sedan hon kom på Snigelgatan.

Bakom disken syntes ett nytt ansikte, ett muntert, lustigt fräknigt ansikte, omgivet av rakt grått hår, något helt annat än den stilla, siratliga och litet långsamma fröken Selinder. Här gick det fort undan.

— Vad får det lov att vara? sade den främmande, precis som då barnen Tordeman lekt handelsbod för ett par år sedan. En bunt band, jaha, två rullar sytråd, jaha, den där madapolamen? Ja, den kostar, låt mig se, sjuttiofem öre metern. En docka tråd, det är sex öre, en rulle silke, var det jaha, tio öre...

Fruarna småskrattade och de köpte sysaker för lång tid. Bredvid Vendela stod frun i magasinet, då hon fick se Vendela blinkade hon med ena ögat. Fyra meter madapolam skulle hon ha och så litet annat smått och gott. Vendela lyckades pressa sig fram till disken bredvid henne och när hon hört på en stund kände hon sig så underlig. Hon blev förargad, riktigt ond nära på.

Hon tittade på det nya biträdet — eller var det en ny ägare? Var var fröken Selinder? Den nya såg varm ut, det glindrade svettdroppar på hennes breda panna, det var inte fritt för att hennes händer darrade, tyckte Vendela. Så gick hennes blick till magasinsfrun, som stod där så stor och säker och med sitt förstulna leende.

Här var något på tok. Vendela rodnade häftigt — nu tog hon sex öre för en karta stoppgarn! Som Vendela alltid betalt åtta öre för! Vendela var en stillsam flicka och bakom denna stillsamhet fanns så mycken klokhet, ja, något som man kallar för »takt» och som är en mycket värdefull egenskap, både för den som har den och den som blir föremål för den. Nu gick det inte an att knysta, så tänkte Vendela, som inte alls visste av

att hon hade takt. Hon bara visste just detta — nu fick man inte säga något. Och därför måste hon vänta och laga att hon blev ensam med den här nya.

Hon såg då och då på henne, satte ögonen i henne och tänkte: om hon bara kunde förstå att det är något jag vill henne, mer än att köpa stoppgarn. Nu var det en som köpte garn till en hel yllekofta, en hel massa garn...

Och det var som om Vendelas ögon gjorde verkan, den nya bakom disken tittade då och då på henne.

— Det blir snart frökens tur! sade hon. Men man måste gå i tur och ordning. Vad får det lov att vara här då?

Vendela kröp undan litet — hon ville inte att hennes tur skulle komma nu. Och då var det som om hennes tysta närvaro i boden kändes för fruarna framför disken, inte bara för den som stod bakom den. Fruarna började skruva på sig, de sågo inte längre så nytra ut, de började tänka på att de hade litet av varje att sköta.

— Ja nu har jag fått mitt, sade en, litet onödigt högt, tack, nu ska det inte vara mer.

— Det blir snart frökens tur, sade det nya biträdet.

Fröken Trana, ty det var hon som stod bakom disken, räknade med en blyertsstump på en bit omslagspapper, som hon sett hundrade butiksägarinnor göra och så tackade hon och gav tillbaka och så var den kunden sin kos. Den ena efter den andra droppade ut och Vendela väntade envist tills den sista lagt sitt paket i kassen och dörrklockan pinglat efter henne.

Fröken Trana strök sig över pannan. Hon var het i kinderna.

— Det var ansträngande, sade hon, Kristina Nilsson och Gustaf Adolf kan jag klara, det är ett intet mot det här!

Precis som om hon och Vendela varit bekanta och Vendela skulle ha reda på vem Gustaf Adolf var.

— Vad var det lilla fröken skulle ha då? sade fröken Trana, det var som om hon trodde att man nödvändigt måste tala så i en liten garnbod.

— En karta stoppgarn, brunt, sade Vendela. Och så en rulle svart silke.

Silket behövde hon inte, det förekom inte så mycket att sy med silke i nummer sexton Snigel-

gatan, men Vendela hade sin lilla mening med att köpa två saker.

— Var så god! sade fröken Trana och lindade in de enkla varorna i en bit papper. Garn åtta, silke — hm, silke tio öre!

— Sysilke kostar tolv öre, sade Vendela och rodnade.

— Ja visst, vad är det jag står och pratar, tolv öre, sade fröken Trana och rodnade hon med.

— Och garnet kostar tio, sade Vendela.

Fröken Trana tittade på henne.

De tittade båda på varandra ett slag.

Så satte sig fröken Trana.

— Det här var trevligt, sade hon. Nu börjar det gå upp en talgdank. Alla kunderna — — — Hm. Det ska bli mig ett nöje att gå in på magasinet och köpa franska bröd för två öre... Och Selma, som jag har bedragit på det nedrigaste sätt.

Hon tittade på Vendela igen.

— Det förstod fröken hela tiden? Och så bestämde fröken sig för att lära mig sköta Selmas garnbod litet bättre?

— Nej då, jag bara tänkte... sade Vendela och hängde med huvudet.

— Fröken är en riktig liten prick, en hedersprick, heter det visst. Se jag är från landet, kan man säga. Inte riktigt, men i alla fall. Nå, det får vi tala om sedan. Vem i all sin dar ska reda upp det här åt mig? Jag har en lista på vad allting ska kosta, men jag trodde att jag kunde den och så lät jag mig ryckas med av kundkretsens tjusning, förstår fröken. Alla de präktiga fruarna, kors vad de ska skratta åt mig! Om jag fick tillfälle att sätta en av dem i baksätet på Jenny Lind, så skulle de få skratta så lagom...

— Jag är inte så konstig som fröken tror, sade hon, då hon såg Vendelas blick. Fast jag erkänner att jag fjollat åstad... Egentligen var det ganska roligt, när allt kommer omkring. Och Selma ska inte bli lidande. Känner fröken min goda vän Selma Selinder?

— Nja, inte känner precis, vi brukar förstås handla här... Var är fröken Selinder?

— Hon ligger på ett sjukhem, och det var på tiden. Gallsten eller vad det kan vara. Nu blir hon omskött och kommer att stiga ut som en ny människa. Det tar litet tid, jag ska ta hand om hennes garnbod, hennes ögonsten, medan hon lig-

ger och förnyar sig med diet och litet smått och gott av sådant som doktorer bjuder på. Kära fröken, om vi kunde få gå ifrån och prata ett slag!

Klockan pinglade i detsamma och en liten pojke kom in. Fröken Trana tog mycket bister emot honom.

— Vad ska du ha då? sade hon strängt.

— Två rullar vit tråd, stammade pojken.

— Det ska du få, sade fröken Trana, och en lång näsa på köpet, hälsa din mamma det från mig. Nu har fröken Trana vaknat ur sin slummer, ser du. Vit eller svart?

— Det — det vet jag inte.

— Då tar vi en av var.

Hon kastade en blick på Vendela, som ljudlöst sade priset med läpparna så att Isa Trana kunde tyda det.

När gossen gått, satte hon sig skrattande.

— För all del, jag har ingenting emot att ha spritt en glädjestund på Snigelgatan, det tycks den kunna behöva. Den är inte för glad. Men det är roligt att vara i sin kära gamla huvudstad i

alla fall. Gud förlåte mig, jag längtar inte på långt när så mycket efter Kristina Nilsson och Vita Skräcken som jag trodde jag skulle göra. Som sagt, om vi kunde få en pratstund, fröken! Jag har ingen att tala med mer än mig själv och den personen kan jag utantill. Var bor fröken?

Vendela tyckte det kändes lustigt att fröknas så där. Just nu hade hon litet ledigt, en timme skulle det dröja innan Walter skulle komma hem och få frukost, Gertrud hade mat med sig.

— Snigelgatan sexton, mitt emot här, sade hon. Och jag — jag är inte någon fröken.

— Vad kan hon vara, aderton? Jaså, sjutton, ja det är att vara stora damen det, då jag var sjutton gick jag i ur och skur och lärde ungar spela piano — lärde är annars för mycket sagt. Spelar fröken?

Vendela skakade på huvudet, hon hade inga talanger.

— Säg, kalla mig för Isa, så slipper jag titulera. Vad heter du, kloka barn?

— Vendela.

— Hur ska vi kunna få oss en pratstund, då? Kan Vendela stå i boden ett tag åt mig medan jag går upp och kokar kaffe?

— Jag kan koka kaffet, sade Vendela blygt, men ändå säkert, ty det var ett bättre förslag. Jag har bakat en kaka hemma, jag kan hämta den.

— Utmärkt. Här är nyckeln, Selmas gemak ligger två trappor upp.

Och på så sätt blevo fröken Trana och Vendela bekanta. Och av den bekantskapen följde mycket mer, som man kan förstå.

Vendela kom med kaffet ner i butiken och fick beröm för sin kaka. Matbestyren voro inte lätta för Isa Trana, ehuru hon inte för allt i världen ville låta sin goda vän Selma märka det. Nu skulle hon kunna visa ett mycket gladare ansikte på sjukhemmet, då hon fått denna unga flicka att lita sig till i alla de praktiska ting, som hon tycktes vara så skicklig i, fast hon såg ut som en prinsessa i en opera, tänkte Isa Trana.

Vad Vendela njöt av att få gå bakom disken! Det kändes som om man ägde hela boden, det såg så helt annorlunda ut från den här sidan!

— Dra bara i lådorna! sade Isa Trana, det kan

inte skada om du lär dig sälja garn, för när jag nu har fått tag i dig, släpper jag inte så lätt!

Vendela drog ut smala lådor i ett litet högt skåp, det var allt silke man kunde tänka sig, alla färger, i var låda låg det hundrade nyanser av en sort, från svartblått till det blekaste blått, från skarpt eldrött till skärt som var nästan vitt. Det var förfärligt roligt.

— Ser du, sade Isa Trana, vad jag måste klara ut är de här räkenskaperna! Selma är mycket noga, det går inte an att jag tar på en höft och lägger ett par tior i hennes kassa för att fylla ut allt det de fick så billigt — de söta damerna! Utan det måste räknas ut på öret vad det ska finnas i kassan efter vad som är sålt, så mycket förstår till och med jag. Kan du göra det?

— Nej, sade Vendela och skakade på huvudet med en stor kakbit i munnen. Det kan jag inte. Men fru Tordeman kan.

— Förlåt lilla Vendela, svälj först och tala sen. Vem sa du?

Vendela svalde och sade tydligt:

— Fru Tordeman. Som jag är hos.

— Kan hon? Ett sådant underbart öde som

förde dig att gå in och köpa garn, lilla Vendela! Vad är fru Tordeman?

— Hon är kassörska, hon kan räkna. Hon har en flicka och en... O, nu kommer Walter och jag måste hem. Han ska ha frukost och han kommer inte ens in!

Vendela rusade upp och tog sin hatt, hon snurrade runt i brådskan.

— Jag ska komma och bära upp kaffebrickan sedan, men så måste jag gå hem och laga middag...

— Överge mig inte, Vendela, sade fröken Trana. Du har fått en börda till, i mig, men jag ska väl återgälda dig en gång! Kom säkert in i morgon och tala om för din fru Tordeman hur det stod till i garnboden då du styrde hit dina steg. Adjö adjö, lilla Vendela, jag vet var du bor, du slipper mig inte. Vad ska du ha för ditt besvär?

— Ingenting, sade Vendela och log och halvneg — hon hade inte kommit ifrån sin skoltids nigande ännu. Vendela sprang sällan, men hon kunde gå fort på sitt lugna sätt. Och nu hade hon bara ett par steg tvärs över gatan, där stod Walter och såg sig om åt alla håll.

— Här är jag, sade Vendela. Kära du, jag har inte gjort något i ordning alls! Men nu ska det bli i ett huj. Och under tiden ska jag tala om för dig att jag har hört talas om något så lustigt. Kan du tänka dig vad »Vita skräcken» kan vara för något?

FJÄRDE KAPITLET.

Det ville inte bli varmt. Alla människor talade om den långa kalla våren, som inte var någon vår. Det är bra att det ruskar ner, sade de gladlynta, det är bra att det är en kall vår för då blir det inga småkryp på träden, sade de som hade en täppa. Dit hörde ju inte familjen Tordeman på Snigelgatan, den bara fann sig så tåligt den kunde i det iskalla regnet, den snåla blåsten, den sollösa himlen. Och ibland fann den sig inte alls, då var man retlig och snäsig — det var vädrets fel och det var då väl att alla begrepo det!

Men folk som voro uppfödda på landet, de tog inte regn på det sättet, de voro som vanligt hurudant vädret än var.

Östen Borg var van vid att se en himmel välvd över sig, om den var blå eller grå, det tog han lika självfallet som att han gick på jorden. Vissa tider var denna jord grön, vissa var den vit av snö, blåste det satte han uniformsmössan fastare på huvudet, sken solen makade han skärmen ner

i pannan, var det alldeles särskilt milt och vackert lyfte han på den och lät sitt vågiga hår få en pust frisk luft. Så satte han på den igen och kisade mot solen...

Men just nu kände han sig litet främmande, det var alltid så då han hade semester. Då andra foro till landet, när de hade ledigt, for Östen Borg till staden på sin fritid. Han hade fjorton dagar och dem ville han tillbringa i Stockholm.

Vad han då såg, det levde han på till nästa gång, som inträffade ett år därefter. Han gick och strövade nere vid båtarna, ty något stort vatten fanns inte vid Mobacka. Han tyckte att Norrström brusade så vackert, han kunde aldrig upphöra att se på måsarna, som man förresten kunde se på en tavla av målarprinsen. Nå, måsarna tyckte stockholmarna själva om, de tittade alltid på dem, då de foro förbi i sina spårvagnslådor.

Östen Borg for mycket litet i spårvagn för att komma fram, då han gjorde det, var det för nöjes skull, inte för nyttan. Det roade honom att sitta och se på människorna, de voro allt bra olika dem på Mobacka och märkvärdigt olika dem som brukade sticka ut huvudena genom ku-

péfönstren. Det märktes att man var i en stor stad, men på vad kunde han inte riktigt förklara. Att sitta i en av de präktiga spårvagnarna som susade fram så mjukt, det var något han aldrig tröttnade på. Det var redan det en glädje att det inte var hästar som drog, utan en osynlig kraft, som inte tycktes bli ansträngd någonsin, hur tunga och många vagnarna voro. En häst ska ha det bra och vara blank och trind och det voro bryggarhästarna här, de enda man såg, nästan. De voro inte olika Gustaf Adolf — fröken Tranas häst. Och det var ett gott betyg.

Men det var något han inte var nöjd med, ju längre det led. Det kan låta litet ytligt av Östen Borg, men han var dock en ung man som var vaken på allt här i livet och vad han inte riktigt tyckte var lika bra och vackert som allt annat i den putsade huvudstaden, det var de unga flickorna.

Han såg på den ena och den andra och så tänkte han: de ser så ovänliga ut! De knycker på huvudet då de hälsar — inte på honom, ty han kände ju ingen, men han såg dem under sina strövtåg hälsa på varandra och på andra unga män. De

ser strama ut, tänkte han. Och så en sak — de är inte rena i ansiktet! Med det menade han att de hade färg på sig, rött här och var och brunt — det var modernt att gå omkring och vara sigenerskebrun mitt i denna iskalla vår. Och så det allra värsta — somliga hade röda naglar! Det såg han då de drogo av sig handskarna för att betala i spårvagnen eller också sutto de med ena handen bar och plockade på sitt hår, tryckte till de förträffliga vågorna, ideligen, ideligen. Röda naglar, förfärliga naglar. Det rös i Östen Borg då han såg det.

Nog fanns det flickor i Mobacka som »svängde på kjolen», som det står i visan, och som hade vågor så hårda som om de voro gjorda av papp, men så här sågo de då inte ut. De sågo snälla ut allihop, hemma i Mobacka. De nickade och smålogo, då de hälsade — inte bara på Östen Borg, då han gjorde honnör, utan på alla, det var som om de tyckte mycket mera om människorna än man gjorde här i Stockholm. Nej, det var inte riktigt bra det här, de unga flickorna som skulle vara som blommor i staden, som ljusstrålar på vägen, som allt vad som stod i visorna, »sju vackra

flickor i en ring», de sågo riktigt hårda ut! De sågo ut som om de tänkte på sig själva och på sina kläder...

Så föreföll det Östen Borg, som gick här och hade semester. Han hade väl orätt i mycket, därför att han ingen kände och inte gick på de rätta gatorna heller! Ty det är mycket olika med den saken. På de allra finaste gatorna ser man inte blid och mild ut, där stramar man upp sig och går på parad och rör knappt på nacken då man möter någon och man sneglar i bodfönstren för att beskåda sig själv och jämföra sina kläder med andras... Men då man är resande och ska se på stan, som det heter, då blir det lätt på de finaste gatorna man går! Och då får man ett sådant där intryck av högmod och köld som Östen Borg gick och var ledsen över, hur han än bemödade sig att finna sin fritid riktigt extra lyckad.

Östen Borg fick en bild av fröken Trana där hon kuskade landsvägen fram i sin gamla Ford, sin Jenny Lind, med det gråa håret — fröken Tranas välförståendes — stretade rakt ut under den platta mössan eller skinnluvan, och han tyckte att någon så glad och god hade han inte mött här

i stan. Det måste ju vara fel, man fick inte vara orättvis mot Stockholm på Mobackas bekostnad! Så det gällde att gå litet till och fara några gånger till i spårvagnarna, innan man beslöt sig för att bli besviken på allvar på storstaden.

Hos fröken Trana hade han ännu inte varit, han ville inte störa förr än han var säker på att det artade sig bra med fröken Selinder och fröken Trana hunnit ordna sig med garnboden. Men nu skulle han ringa som i dag, det lovade han sig, eller leta sig fram till den adress fru Borg hade fått, som suttit i fönstret och vinkat åt fröken Trana, då hon for och som skulle titta till alla hennes djur.

Kanske det var litet för tidigt ännu, han skulle gå dit fram emot middagstiden, då boden skulle stängas och han kunde få bjuda fröken Trana ut och äta middag.

Till dess satte han sig på spårvagnen än en gång och började fara, på det sättet kände han sig så ledig och fri, det roade honom att höra signalerna och veta att dem hade han inte något att göra med! Visserligen är en spårvagnsklocka rena arma futtigheten jämfört med en tågvissla,

men ändå! Ledig kände han sig av det och det var just meningen med hela Stockholmsbesöket.

Vad var det nu för folk i vagnen i dag?

Tre herrar som läste morgontidningarna, en ung man i blå sweater, en flicka med en kartong, en mamma med ett barn på armen, hon stod i dörren och ville inte gå så långt fram med den lilla, Östen reste sig för att låta henne få slippa gå så långt in. Själv ställde han sig på plattformen.

Där kom en ung flicka igen. Fina ögonbryn, fina höga handskar, kolossalt fina skor — och så butter och sur att Östen velat daska till henne. Om hon sett ledsen ut hade det varit en annan sak. Men hon såg vresig ut, tvär och arg. Konstiga flickor i den här stan, tänkte han.

Men så med ens förbyttes hans missmod på stans och kanske litet också på egna vägnar. Det kom en ny flicka.

Östen Borg kunde på något oklart sätt förstå att hon inte var så fin som den andra, fastän han inte kunde direkt säga vari skillnaden låg. Men att den här var av en helt annan sort, det såg han genast och det var han bergsäker på.

Hon såg rar ut, hon var mild och stilla och hon tittade på konduktören då hon betalade och hon sade ett »tack» då hon fick kvittot, som om det varit en riktig överraskning att få det, hon hade vanligt hår, inte ett som låg i vågor som av papp, hon var klar i ansiktet och hon hade absolut inte röda naglar!

Det sista kunde Östen inte se, hon hade handskar på, men det visste han ändå.

Nu sken Stockholm upp för honom. Det var för väl, tänkte han, att stans anseende blev räddat av den här flickan. Nu hade Mobacka inte övertaget vad unga vänliga ansikten beträffade, nu hade Stockholm också blommor på sina vägar.

Och eftersom Östen Borg inte hade något att göra och hade gått och retat sig på de sura unga flickorna, ville han inte släppa taget på den här uppenbarelsen. Då hon efter en stund steg av, steg han av på samma gång.

Den unga flickan var litet vanare vid trafiken än han, hon kilade över gatan precis som ett grönt ljus byttes till gult, då det sekunden därpå blev rött, måste Östen vänta på att passagen skulle bli bilfri ett tag. Nu var det en lucka i bilraden,

han störtade över, där var hon på trottoaren. Hon gick raskt, det kunde hon för hon hade inte höga klackar, hon gick vackert också, det var som om hon höjde sig litet på tå för vart steg, som om hon ville dansa. En sådan förtjusande flicka Östen Borg fått se till slut!

FEMTE KAPITLET.

Visserligen var det en kall vår, men ändå så pass vårlikt att gatufotograferna kommit fram ur sina iden med sina filmkameror. På den här breda gatan stod det just en sådan fotograf. Han tog ibland ett litet filmfoto av en förbigående och så räckte han fram en lapp med sin adress och ett nummer, ifall den filmade skulle vilja skicka pengar och få hämta en hel liten rad foton av sig själv sådan man såg ut då man gick på gatan. Så fick fotografen se flickan från spårvagnen och började veva. Östen fortade på stegen, nu var han alldeles bakom henne. Så slutade fotografen veva och så räckte han den unga flickan en lapp. Hon tog den och stoppade den i sin väska.

Östen Borg blev stående villrådig. Inte kunde han gå fram till den unga flickan och säga: vad heter ni, vem är ni, jag måste tala om för er att ni har tagit loven av Mobacka! Sådant gör man inte. Snabbt vände han sig till fotografen.

— Vem var det ni fotograferade just nu? frågade han.

Fotografen såg litet häpen ut, så smålog han.

— Det vet jag inte, sade han. Inte känner jag dem som passerar förbi här, var är herrn barnafödd?

— Det har vi inte tid att tala om nu, sade Östen. Hur ska jag få tag i var hon bor! Ni måste hjälpa mig, ni såg ju själv att det var den finaste och raraste flickan i den här stan!

— Tja, sade fotografen, om hon skickar och hämtar sitt foto, efter lappen som jag gav henne, så får man ju reda på henne. Herrn kan titta hit och fråga om någon dag.

— Tack, sade Östen och så gick han för att hinna upp den unga flickan igen. Men det var för sent, hon var försvunnen. Som man ju kunde tänka sig, hon hade inte stått och väntat på sin okända beundrare, som hon inte växlat ett ögonkast med. Hade hon gjort det, saktat sina steg, ställt sig att se i ett fönster, då hade förresten hennes strålglans bleknat. Östen tog som en naturlig sak att hon försvunnit. Nu skulle han bara i morgon gå hit igen och fråga fotografen och sedan blev det väl alltid någon råd.

Fotografen såg efter honom, han tänkte inte

något illa eller fann Östen komisk, hans yrke att stå på detta sätt och se hundradetals människor passera förbi hade gjort honom filosofisk.

Östen vände om på klacken och gick litet planlöst några slag, så bestämde han sig för att gå och hälsa på fröken Trana. Och som han var turist och hade semester, tog han fram kartan och letade efter Snigelgatan. Någon som gick förbi honom, tänkte: men ännu är det ju inte sommar och så har vi ändå en turist i stan! Och den okände erfor liksom en liten ljusning vid den tanken.

SJÄTTE KAPITLET.

Hemma i nummer sexton Snigelgatan låg Walter till sängs. Ensam, Vendela var ute och Gertrud var ännu inte hemkommen. Där låg han, förkyld och litet feberaktig, och stirrade i taket, han var för dåsig att läsa och det gjorde honom ingenting att vara ensam... Så tänkte han, Walter var alltid så tålig och begärde så sällan något för egen del. Han visste ju att hans mamma var borta och arbetade för allas deras skull, liksom fadern, som de inte fingo träffa annat än vid högtidliga tillfällen — ack, om det snart ville bli ett sådant — och att Gertrud satt på sin skolbänk och att Vendela snart skulle komma hem och han skulle höra hennes rumsterande i köket — ack, om han snart finge höra det!

Det var omanligt att gråta. Det gjorde man inte, en pojke gjorde det i all synnerhet inte! Gertrud grät aldrig, hon kunde bli ond, men grät, det kunde Walter inte minnas att hon någonsin gjorde. Så gråta det fick man inte, och vad hade

han för skäl till det, han som låg i sin varma säng?

Men med ens böjde Walter ned huvudet i kudden och heta tårar sipprade fram. Han visste själv inte varför. Inte hade han tråkigt, det låg böcker bredvid sängen, inte saknade han heller skolan. Kanske det var tystnaden, kanske det var den mulna himmeln utanför, den skugglika dagern, fast det ännu inte var så långt lidet på dagen. Han visste inte varför, men tårarna fortforo att komma så heta fram under ögonlocken, som han pressade ihop hårt, för att hindra gråten. Det värkte i halsen, det gjorde ännu mera ont nu, då han låg här och grät...

Om han hade haft en hund, om han hade haft något... Frimärken är nog bra, men inte kunde han trycka ett frimärksalbum intill sig, inte kunde ett frimärke, om det än vore värt tio andra i utbyte, se på honom och tala till honom så att han blev lättare om hjärtat, inte kunde ett frimärke kännas *varmt*.

Hur länge Walter legat så visste han inte, kanske han dåsat till litet, men så hörde han att det gick i dörren. Det var Vendela, innan han

hunnit lägga sig tillrätta stod hon vid hans säng.

— Din lilla stackare! sade hon och tände genast lampan. Din lilla ensamma stackare, så ohyggligt tråkigt du måtte ha haft!

Hon kände med handen på hans hals, jo, han var het. Han var rödögd också, men det sade Vendela ingenting om, hon bara böjde sig ned och kysste honom på håret.

— Du har nog litet feber, du ska få ett glas varmt saft och vatten. Och här har du en tidning!

Hon räckte honom en illustrerad veckotidning, en av dem med många tävlingar och seriebilder i, lade täcket tillrätta och makade lampan så att han kunde se bra. Så gick hon ut och han hörde henne styra med det där saftglaset — varm saft var något mycket gott, bättre än kall. Strax var Vendela där igen med det ångande glaset och Walter tog det — nu var allt så ljust och skönt, han kunde inte fatta att han burit sig så underligt åt nyss. Han gottade sig, slog upp tidskriften och tog en liten klunk saft — det var ju härligt att vara sjuk!

Snart kom Gertrud, då var Walter som om ingenting hade hänt. Och också Gertrud var rar och vänlig, det kändes så lustigt betydelsefullt för Walter att ligga så här.

— O vad trevligt du har...

— Så får du inte säga, Gertrud! kom det från dörren, Vendela stod där med den apelsingula vaxduken att lägga på bordet.

— *Så* trevligt du har! rättade sig Gertrud, fast när man inte är i skolan kunde man väl få vara ifred! Så gräsligt trevligt, vad har du för en tidning, får jag se!

— Nej pass, sade Vendela. Walter ska ha tidningen hela tiden, han låg i halvmörker och det såg så ensligt och bedrövligt ut, då jag kom hem, att det riktigt skar i mig. Men Walter klagar inte!

— Walter är snäll han! sade Gertrud och så skrattade de alla tre.

Detta uttryck syftade på något fru Tordeman brukat berätta, en gammal jungfru i hennes hem som sade om en liten hund de hade: Ricko är snäll han! Och därmed menande att ingen av de andra voro snälla. Det var ett bra sätt att verka

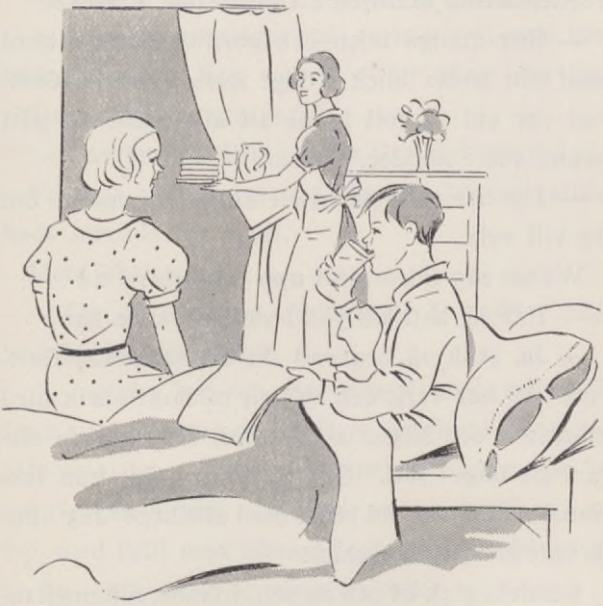

— Walter är snäll han! sade Gertrud och så skrattade de alla tre.

förebrående på andra, utan att direkt behöva klandra dem och det hade blivit ett talesätt i den Tordemanska familjen att taga efter uttrycket.

— Hur många lejon och gorillor har du tämt med din blotta blick i dag? sade Vendela, Gertrud var vid så gott lynne att allt måtte ha gått henne väl i händer.

— Jag har ridit på en elefant! I djungeln, om du vill veta.

Walter såg intresserat upp från en rebus.

— Har ni haft utflykt i skolan? sade han.

— Ja, tänk så begåvad du är! skrattade Gertrud. Vi har varit och sett en bilringsfabrik med maskiner och högar av gummi, det verkade elefant på något sätt. Och så kom vi ju ifrån lektionerna, det var det bästa med alltihop! Jag kunde inte ett ord av tyskan!

Vendela gick ut och in och dukade, alltemellanåt stod hon i dörren för att höra på. Hon hade inte gått i annat än folkskola, Gertrud fick lära sig mera i sin skola, fast hon inte satte vidare värde på det. Vendela hade ganska stor respekt för Gertruds läxor, det föll henne därför aldrig in att direkt säga åt Gertrud att hon skulle hjälpa

till hemma. Att sköta hemmet var ju vad hon, Vendela, hade sig ålagt!

Nu kom hon fram, och ställde sig på tröskeln.

— Men jag vet något som ni inte vet! sade hon triumferande. Kan någon av er säga mig vad »Vita skräcken» kan vara?

— Havremjölsvälling, sade Gertrud prompt.

Vendela skrattade, vad de här barnen alltid hade huvudet på skaft.

Men Walter sade:

— Du är dum du, havremjöl är grått. Säg, vad är det, Vendela?

— Jag ska tala om det, sade Vendela och gick fram och satte sig på Walters sängkant. Jag har fått veta det av fröken i garnboden, den nya ni vet, fröken Trana. Hon har en hel gård, må ni tro, med fullt med höns och gäss och en häst och en ko. Och det är en gås som kallas...

De hade inte hört att fru Tordeman kommit hem, nu stod hon på tröskeln och såg på den lilla gruppen.

SJUNDE KAPITLET.

Där låg Walter, det gjorde henne så ont om honom och om dem alla tre nu på våren... De skulle vara på landet, de skulle ha möjlighet att komma på landet när skolan var slut. Walter, som satt så mycket stilla, borde få sitta stilla ute i en backe och Gertrud borde få syssla med djur. Och Vendela, deras hjälp och allt i allo, skulle hon inte få ro över en sjö, åtminstone, för att köpa smör och ägg, i stället för att bara gå ned två trappor på Snigelgatan och handla i nästa hus! Kanske fru Tordeman själv hade behövt få sitta på en solig veranda och sy och få en god kaffebricka inburen av allas deras Vendela. Men den saken kom alls inte för henne, hon tänkte bara på dessa tre, som hon såg i en så endräktig och rar grupp. Men det tjänade ingenting till att önska. Man skulle finna sig i det som var, det var den enda rätta lösningen. Och de tre funno sig, det såg man!

Plötsligt kände Gertrud moderns närvaro.

— Men titta, där står hon och säger inte ett ord! ropade hon till.

Vendela reste sig och gick ut i köket, inte med dåligt samvete för den stund hon tagit sig här inne, ty att ha plats hos fru Tordeman var som ett litet paradis, tyckte hon, så fri och lätt kände man sig. Gertrud slog armarna om moderns hals och kysste henne och Walter sträckte upp pannan för att känna modern snudda vid den, det var ungefär vad han stod ut med av kel.

— Goddag, raringar! sade hon. Om ni visste vad ni såg snälla ut!

— Små lamm som betar på en grön äng! sade Gertrud.

— Ja vet du, det var ungefär vad jag fantiserade om, sade fru Tordeman med en liten suck. Men nu ska jag tala om för er att det kommer någon hit i kväll, fröken Trana. Vi ska gå igenom räkenskaper och jag har bett henne komma hit, så slipper jag vara så mycket hemifrån.

Både Gertrud och Walter blevo långa i ansiktet.

— Men jag behöver inte hälsa på henne, jag är sjuk! sade Walter. Gertrud måste, hon får gå in och niga och tala om hur gammal hon är och hur duktig hon är och hur hon stoppar mammas strumpor och är en snäll fl...

Han avbröt sig och satte händerna för ansikte och hår, ty Gertrud flög på honom och ville lugga honom, det var hennes njutning. Att hugga tag i den ljusbruna luggen och dra av alla krafter! Då hon var liten och Walter ännu mindre, hade hon en gång fått handen full av hår. Då hade Walter inte skrikit och gråtit, utan bara på sitt stillsamma sätt tittat på håret och så hade han fört handen till huvudet som för att sätta fast det. Varav man kan förstå hur liten han var och också hans fromma sinnelag. Ingen av barnen mindes den historien, men fru Tordeman gjorde det, hon smålog som om deras strid nu varit något riktigt förtjusande. Men så kom hon ihåg sig.

— Seså, Gertrud! Vad är det för fasoner! Men du retade henne, Walter, och till straff ska jag be fröken Trana stiga in och du ska få ligga här i sängen och bocka dig. Nej, inga invändningar!

Så där ja, nu får vi äta! Har du gjort en kaka, Vendela?

Det hade Vendela. De satte sig till bords och Vendela gick in och ut mellan Walters säng och sin plats vid matbordet.

— Du anar inte vad fröken Trana är trevlig, sade hon. Du ska få se. Och finge du höra henne själv berätta om Vita Skräcken så skulle du *må,* vill jag säga dig!

ÅTTONDE KAPITLET.

— Jag ska gå tvärs över gatan, sade fröken Trana, till en familj Tordeman. Vill inte herr Borg följa med? Ni är säkert välkommen.

Men det hade nu Östen Borg inte den ringaste lust till. Sitta i familj hade han tid nog att göra på Mobacka. Han skulle gå på bio. Det var festligt att sitta på tomatröda sammetsstolar, då man såg levande bilder! Eller sitta i en hög smal sal, där man hade liksom en stjärnhimmel över sig, riktiga stjärnor, som sutto som de skulle.

Men annars var det så att han fortfarande kände sig missbelåten.

Två gånger hade han nu frågat fotografen om den unga flickan hade hörts av och det hade hon inte.

— Det är många som inte bryr sig om att hämta sina bilder, då de inte bett att få dem, sade fotografen, som själv var besviken, ty sådana små beställningar var ju vad han levde av. När det bara blir varmare så *ber* folk att man ska ta

dem, men ännu får man ofta kasta ut sina metkrokar förgäves.

Östen hade varit så bergsäker på att hon skulle vilja ha sig själv på filmfoto. Men här i stan voro till och med de allra bästa av dem bortskämda. Vad skulle man inte säga hemma om någon ställde upp sig och vevade så att man fick sig sådan man var, som man gick och stod, utan att behöva se glad ut! Att den unga flickan kanske inte hade de två kronor och åttio öre det kostade, det kom Östen aldrig att tänka på. Eller att man inte behöver vara bortskämd för att inte rusa åstad och ser sig själv på foto — det kan tvärtom vara mycket anspråkslöst och beskedligt...

Alltså fick fröken Trana gå ensam tvärs över gatan.

Det var allt bra skönt att ha någon att gå till. Selma Selinder var egentligen riktigt kry, men hon skulle vila. Då man en gång ger tappt, som hon äntligen hade gjort, dröjer det litet innan man sedan kan ta i som vanligt igen. Hon borde vara så pass ifred att fröken Trana inte kunde tillbringa hela dagarna hos sin vän, då boden väl

var stängd, och dessutom skulle hon nu få hjälp av en dam, som var van att sitta i en kassa. Och förresten kändes det trevligt att få nya bekanta! På Mobacka var man allt litet ensam, Gustaf Adolf och Kristina Nilsson i all ära! Så det var med vissa förväntningar hon ringde på i nummer sexton.

Där stod den kära Vendela och neg:

— Var så god och stig in!

Det doftade kaffe, det stod blommor på bordet, fru Tordeman kom i dörren och sade, också hon:

— Var så god och stig in! Men hon tillade, kära rara fröken Trana!

Och det kändes alldeles härligt.

Gertrud bestämde sig för att fröken Trana skulle vara — inte alls en trana, det låg så nära till hands att det var dumt, utan en giraff. På det sättet hade hon sitt särskilda nöje, då fröken Trana doppade i kaffet, då såg Gertrud för sig en lummig buske och en lång hals som nappade blad av den och hon blev så skrattlysten av det att hon hade all möda att inte låta det märkas. Det var spännande. Men det visade sig snart

att Gertrud inte behövde hitta på någon extra spänning, snart glömde hon giraffen för fröken Trana själv.

För fröken Trana hade innehåll nog. Hon kom emot dem så mysande och lustig i sitt korta gråa hår och sina fräknar, det var inte alls meningen att man skulle vara högtidlig.

— Så, du ligger? sade hon och skakade Walters hand. Men du är inte ensam du, som min stackars Jenny Lind, som står och väntar på mig på Mobacka station och fryser om sina ringar.

Det var ju ett obegripligt tal, men snart fick Walter klart för sig att den här äldre fröken hade en Ford och så hade hon både ko och häst och så var det ju Vita Skräcken!

— Han är farlig, må ni tro, sade hon. Nu börjar vi bli sams, men ibland flyger sinnet på honom och då gäller det. En gång blev jag så ond på honom och hans ilska att jag smällde till honom på näbben — men då skulle ni ha sett! Han spände ut vingarna och tog sats och stor är han och näbben är som en mejsel... Jag satte i att springa och så föll jag pladask i leran och då tänkte jag, nu är min sista stund kommen! Vem

ska nu ge Gustaf Adolf vatten — det var min sista tanke, trodde jag.

— Hur gick det då? sade Gertrud och Walter på en gång.

— Som väl var så var jag innanför den stora inhägnaden av ståltråd och Vita Skräcken missade då han skulle flyga på mig. Han törnade mot gallret och körde näbben rakt igenom och där blev han sittande — å så fräsande arg han var! Jag hann kravla mig upp och sen tog jag en käpp och makade ut näbben på honom från andra sidan och det tog han visst som en vänlighet. Så nu är vi någotsånär goda vänner. När ni kommer till mitt lilla ställe, det heter Traneborg, efter mig, gudbevars, så ska ni bli bekanta med Vita Skräcken och Klockarmor, det är min bästa höna, och ge gässen hårt bröd och leda Gustaf Adolf på bete, ja, rida på honom med.

Komma till Traneborg? Barnen tittade på sin mor och hon stirrade på fröken Trana. Var det hennes innersta önskan som med ens skulle gå i uppfyllelse? Var det möjligt? Fru Tordeman svalde, det kom något i halsen på henne vid denna utsikt. Men barnen togo det lugnare, varför skulle

de inte kunna sätta sig på tåget och fara till den här frökens ställe?

— Är det långt? sade Walter praktiskt.

— Tre timmar på tåget, om man nu ska använda ett så futtigt medel, jag har farit med Jenny Lind ett par gånger, men det har då förstås tagit längre tid för att hon är inte så ung och fräsch mera. Det ramlar av en del då och en då och det kan vara kvistigt att få nya så där mitt på landsvägen. Så ni kan ta tåget, det går något fortare, det får jag medge.

Så sade hon, precis som om det vore en avgjord sak! Och så togo Walter och Gertrud det.

— Våra skolor slutar om en månad cirka, sade Gertrud.

— Men Gertrud då! sade fru Tordeman och rodnade. Inte kan ni så där... Det är så vänligt av fröken Trana, men det är ju inte tänkbart...

Och hela tiden bad hon i sitt innersta: o goda snälla, låt barnen komma på landet!

— Jag menar det, sade fröken Trana, nu helt allvarsamt. Jag har blivit som en ny människa av att komma till Stockholm, skulle vi inte kunna

göra ett sådant där barnbyte, som är så modernt nu för tiden? Bara med den skillnaden att jag måste lämna alla mina barn, höns och gäss, hemma, anförtro dem i Vendelas vård. Fast fru Tordeman behöver förstås Vendela, så jag står här och pratar! Jag får verkligen be om ursäkt för att jag liksom bestämmer...

Kunde man ta henne på allvar? Vendela måste följa med barnen, men fru Tordeman kunde reda sig bra ensam. Hennes barn få sola sig, gå i en skog...

— Det kan väl inte vara frökens allvar? sade hon med osäker stämma.

— Jag har tagit in kaffet, sade Vendela litet blygt från dörren.

Och så när herr Tordeman skulle få semester, då kunde ju han... Men fru Tordeman bromsade in sina vilda tankar, medan hon nästan frånvarande bjöd fröken Trana gå in i nästa rum, där Vendela dukat ett kaffebord. Själv hade fru Tordeman sina fjorton dagar, dem brukade hon kunna passa in med sin mans ledighet, då skulle barnen kunna få vara med sin far ute i Guds fria natur...

Hon stirrade på fröken Trana som om hon och inte Gertrud lekt att gästen var en giraff. Men det var inte så fru Tordeman såg henne, utan som en fe med ett gyllene spö och en vid vit klädnad och guldgula hängande lockar — så sågo feer ut då de ritades i böcker. I verkligheten voro de helt annorlunda, helt mänskliga och det var just det underbara!

— Så trevligt herrskapet bor, sade fröken Trana.

Var här trevligt? Fru Tordeman och barnen sågo sig om, ja, kanske. Det hade de just inte tänkt på.

— Och så centralt Snigelgatan ligger! fortfor fröken. Jag doppar som om jag inte sett mat på flera dagar, men se det här stockholmsbrödet är ju så makalöst, för att inte tala om kakan, den förstår jag att Vendela har bakat? När jag går där för mig själv på Traneborg så blir det just inte av att skaffa hem något gott bröd och det viktigaste är ju flygfäna. Ibland får jag en smakbulla av fru Borg, men det är också allt.

De andra hörde knappt på, deras tankar foro alljämt i samma cirkel.

— Och, fortfor fröken Trana oanfäktat, det är en sådan massa musik man kan få höra här nu på vårens sista tid! Radio är nog bra, jag har en fin låda, men tänk på operan! Jag har inte varit på operan på tre år! Nu skulle jag kunna gå var dag så gott som...

— Men operan är stängd på samma gång som skolan slutar, sade den praktiska Walter.

— Det har du rätt i, sade fröken Trana lika oberörd. Men i höst då? Fast ni kan förstås inte bo på mitt Traneborg på hösten, det går väl inte för sig...

Fru Tordeman stirrade på henne, så gick hon ut i köket. Man hörde ett sakta klirr därutifrån, det var Vendela som diskade. Det förstod fröken Trana och hon lade också märke till hur Gertrud satt med händerna i kors och hörde på, häpen och förtrollad, men ändå litet för lat för fröken Tranas smak.

— Vänta du, tänkte hon, undras om inte lilla Klockarmor skulle få dig intresserad?

Ute i köket lutade sig fru Tordeman mot Vendelas smala axel och snyftade. Vendela visste inte vad hon skulle ta sig till, hon blev varm om

hjärtat, men hon kände sig så tafatt, hon stod där med diskborsten och undrade om hon kunde stryka Hilde över håret eller hur man skulle bära sig åt. Men fru Tordeman behövde inte mer än att få luta sig mot en axel, hon sade litet kvävt:

— Vendela, tror du att hon menar allvar, säg Vendela? Att ni arma små krakar skulle få bo på landet? Du med, du lilla tålmodiga hjälpreda, du må tro att jag ser hur tålig du är och hur föga roligt du har... O Vendela... Så jag bär mig åt!

Hon rätade på sig och torkade sig i ögonen och smålog, nu var hennes utbrott över. Hon var så van att styra och ställa, att hon lätt kunde hämta sig igen, men det var skönt att få gå ut hit och vara svag och överväldigad ett tag. Med en nick gick hon in igen och där stod Vendela. Nu var det hon som var rörd och förlägen.

Det är oftast så att man kan härda ut med mycket, om bara ingen beklagar en. Då glömmer man och så skäms man, ifall man tycker synd om sig själv. Men om man får höra att någon annan tycker synd om en, då viker ens kavata hållning

och man blir så ledsen, så ledsen för egen räkning! Vendela tyckte inte synd om sig själv — det hade hon aldrig tänkt på, hon som kunde så litet och hade en så bra plats. Men att Hilde Tordeman på det här sättet plötsligt sade att hon inte hade något roligt, att Hilde visade hur hon kanske gått och beklagat Vendela — och just nu märkte också Vendela hur litet Gertrud någonsin hjälpte till — det gjorde Vendela så svag att hon fick tårar i ögonen. Ja, kanske hon inte hade så roligt många gånger... Kanske det var litet enahanda att stå här i köket och gå ut och handla på Snigelgatan och kanske det var bra litet förströelse att ta sig ärende till det kontor, där Hilde Tordeman hade sin plats... Även om man fick gå de stora stråken och såg mycket folk och kanonfotografer och italienskor från gatorna på Söder med stora ballongknippen... Kanske det inte var tillräckligt för att känna sig riktigt lycklig, då man var sjutton år?

Vendela blev alldeles häpen över sig själv. Vad var det här för något, vad flög i henne? Barnen som voro så snälla, Hilde som var så tacksam för allt, den lilla sovalkoven som var så trevlig...

— Vendela! ropade det inifrån, kom hit! Skynda dig, vi vill tala med dig!

Vendela torkade sig hastigt i ögonen, drack en klunk vatten och rusade in.

NIONDE KAPITLET.

— Ja, jag menar allvar, sade fröken Trana. Det är så att jag gärna vill stanna i Stockholm ett slag. Och nu har visserligen fru Borg lovat att se till att mina djur blir omskötta, det är en bekant gumma som ska göra det. Men dels är det bra litet glädje för Vita Skräcken och Klockarmor och de andra att inte ha någon som pratar med dem och dels tycker jag att det är så dumt att min stuga står tom. Nu vill jag säga er att den är så liten att jag knappt vet hur ni ska få rum! Men på vinden kan det redas in ett bås att sova i och nu hör jag att herr Tordeman får semester i sommar och då kunde ni ju tränga ihop er i stugan och Vendela kan ju laga mat lika bra där som här. Och litet röra åt hönsen lär hon sig snart — jag hade tänkt att — hm, Gertrud skulle ta hand om dem. Jag är mycket rädd om mina djur! Men ni ska nog komma att tycka om dem, ni med. Och man kan lära sig så myc-

ket som man inte tror att man har en aning om — jag var en avdankad musiklärarinna då jag slog mig ned där! Och det har gått och jag kan köra en Ford, du Walter! Så att om det är så att ni vill så...

Detta var början till ett ingående allvarligt samtal om saken. Det fanns inte ett ögonblicks tvekan från fru Tordemans sida, hon hörde till den trevliga, men ganska sällsynta sorten som har förmågan att genast hugga in på en sak och först sedan undersöka hur det ska gå. *Att* det ska gå finns det ingen invändning emot.

Man skulle resa så fort skolan var slut, då skulle allt vara packat och klart, då hade fru Tordeman också hunnit underrätta sin man. Hur länge familjen skulle stanna berodde egentligen på hur den trivdes! Ty fröken Trana ville ta sig en lång, lugn Stockholmsvistelse, det hade hon glatt sig åt. Få gå på Skansen och få fara på en vit båt till Skärgården, få höra friluftsmusiken i parkerna, få gå och dricka kaffe på alla små — och stora med för den delen — serveringar, som numera funnos i denna stad, ja se det skulle bli en sommar det!

Walter och Gertrud hörde på henne med en undran, som det nästan kunde ha legat litet förakt i, om de verkligen inte varit så hövliga barn — men förvånade över hennes smak var de! Fru Tordeman förstod henne bättre — det var en viss frihet fröken Trana sökte, samma frihet som finns för tusentals anställda då de få gå ut och sätta sig på ett lunchställe och se folk går förbi. Det där att vara i en stor stad, något alldeles för sig, och något hon hade längtat efter där nere på — vad var det det hette? Mobacka.

Nå, det var nu hennes sak. Hon menade allvar, fullt allvar, hon tycktes vara rent av glad att få dem alla dit ned. Men hur skulle de hitta, vem skulle visa dem stugan?

— Det kan fru Borg ordna. Hon följer er i bil, så får ni alla edra saker med er, ni behöver inte ta mer än litet gångkläder och helst så dåliga och fula kläder ni kan få tag i — ni fina stockholmare! Så där gentila som nu får ni visst inte gå, ni måste ha säckförkläden och gamla skor annars trivs man inte. Vendela har väl galoscher, för det ska göras rent i hönshuset! Allt det där talar fru Borg om. A propos Borg, vill du ge mig

en smakbit med hem, Vendela, jag ska bjuda vår stationsinspektor på litet kaffe i morgon.

— Det var en beskedlig stationsinspektor, sade fru Tordeman. Äter han kaka?

— Det gör han säkert — då det är Vendelas, sade fröken Trana. Herr Borg är ganska bortskämd, ska jag tala om.

— Ja, sådana där stadiga stationsinspektorer är nog inte alltid så goda att tas med, sade fru Tordeman litet förstrött, jag riktigt ser honom för mig, stadig och fet och viktig med sin röda flagga, grå mustascher har han väl också. Det hör till.

— Nå, inte precis, sade fröken Trana. Inte precis. Det finns ju olika sorter...

— Men vem ska köra Jenny Lind? avbröt Walter. Det här samtalet började bli tråkigt.

— Och hur ska jag kunna veta hur mycket mat hönsen ska ha? sade Vendela.

— Brukar Gustaf Adolf sparka bakut? sade Gertrud förväntansfullt.

— Allt det där får ni reda på i sinom tid, avgjorde fröken Trana. Tänk en sådan lyckogata

Snigelgatan varit för mig! Nu skulle fru Tordeman hjälpa mig att räkna ut hur mycket jag slarvat bort för min goda vän, Selma, jag är väl en visa på hela gatan redan, kan jag tro.

Ja, det löftet hade fru Tordeman nästan hållit på att glömma. Hon var både trött och yr av allt det nya, men hon grep sig villigt an och snart hördes bara ett sakta mummel från deras nedböjda huvuden. Under tiden gick Vendela åter ut i köket, som var hennes ständiga tillhåll, men så köket sken i dag! Det lyste med en glans som kom sig av att Vendela med ens visste att hon skulle lämna det. Då såg hon vänligare på det — inte för att hon varit ond på det, men hon hade kanske inte heller precis varit så kär i det, utan tagit det som något så givet att hon aldrig funderat. Nu *såg* hon — det var hennes verkstad, hennes liv. Hon såg husväggen mitt emot, hon såg raderna av fönster, det fönster där de hade en så vacker balkong utanför, det där det alltid hängde en svart kjol till vädring, det som aldrig öppnades, det som det lyste ur om Vendela så vaknade klockan fem, det som alltid stod öppet om nätterna och det där det brukade sitta en liten

unge — som aldrig kom ned på gården. Det där gardinen var trasig och det som var det blankaste av alla. Allt detta såg hon med ens och tänkte vänligt om det för att hon skulle lämna det för en tid — då hade hon råd att vara vänlig.

Det nya köket skulle bli mindre, det förstod hon. Och ingen gas och kanske man måste hämta vatten från en brunn och så skulle det stå ett stort fällbord vid fönstret som måste skuras — men ett sådant äventyr detta var! Och så skulle hon ensam ha hela ansvaret — ty fru Tordeman var inte ledig ännu på långt när. En sådan fest det skulle bli då hon kom ned första söndagen! Och på sin ledighet — vad Vendela skulle baka! Då skulle nog Gertrud också få hjälpa till... Ja, det skulle ordna sig alltsammans. Egentligen kom det sig av att Vendela gått in för att köpa garn — nej, inte för det, utan för att hon inte kunnat stå och höra på hur fröken Trana i sin iver gav bort allting så billigt åt fruarna, som skrattat åt henne i mjugg. En sådan *tur* att Vendela inte kunnat hålla sig i styr, utan måst tala om att silke kostade tolv öre och inte tio! Ja, det var en lyckostund! Och Vita Skräcken fick man väl se till att klara.

Det kunde nog fru Borg hjälpa till med, antagligen var det stationsinspektorens fru, en myndig dam på all beskrivning, passande till den barska äldre herrn med den röda flaggan.

En helt ny trakt, en helt ny värld. Vendela gjorde inte allt det där så klart för sig, vad som fyllde henne var förändringen. Och så ansvaret, det var något rent hemskt att vara ensam om allt — att ingen Hilde Tordeman skulle komma hem och man ingen hade att fråga. Ty fru Borg skulle få det allra minsta möjliga att styra med i deras nya hem, det hade Vendela klart för sig. Den saken var inte svår, vad hon innerst inne oroade sig litet för var Gertrud. För ensam kunde hon inte klara alltihop. Och ingalunda bestämde hon över Gertrud och någon skvallerbytta som beklagade sig pr brev ville hon inte vara, det drömde hon inte om. För Vendela var en sak naturlig: att utan vidare ta på sig en börda och ett ansvar och inte ett ögonblick fundera på om den var tung. Orolig kunde hon vara över hur hon skulle reda sig — men hon hade aldrig i sitt liv haft en känsla av knot mot vad som kom. Sådan var Vendela.

Då hon kom in, när fröken Trana skulle säga adjö, hade Walter redan gått in i det inre rummet, där han och Gertrud lågo, fru Tordeman låg på ottomanen i vardagsrummet, som också var matsal.

— Ja, då är allt avtalat, sade fröken Trana. Jag ska skriva en förteckning på mina underhavande och vad det heter och Walter får inte krångla med Jenny Lind, då tar håken honom, länsmän vill säga, och så får jag flytta hit då Selma kommer ut från sjukhemmet. Det är det allra bästa av alltihop. Och ni skriver till mig om mina undersåtar och talar om hur de mår och Gustaf Adolf ska motioneras och får lånas ut då någon behöver honom för höet...

Tänk bara ordet hö! Att få åka i hö!

Äntligen gick fröken Trana. Fru Tordeman ställde sig mitt emot Vendela:

— Vad säger du? sade hon. Nu har vi fått att styra med! I kväll skriver jag till Nils och talar om nyheten för honom och frågar när han tror att han blir ledig.

Inne hos sig hade Walter redan börjat packa. Vendela som gått in för att ta av överkastet, såg

det, men hon nändes inte skratta, det var väl fjorton dagar kvar, så nog hann Walter stoppa ned sina saker. Och det minsta möjliga skulle man ta med sig.

— Tycker du jag ska ta med mig de här? sade han och visade Vendela ett par slitna fotbollskor.

— Nej, sade Vendela bestämt, det tycker jag inte. Och inte märkena heller. Walter får inte tid! Walter ska lära sig köra häst och bada — det finns en sjö en bit ifrån — och hjälpa mig med Vita Skräcken — vet Walter, jag är rädd för det där odjuret!

— Det ska du inte vara, sade Walter beskyddande och sköt fogligt in skorna under sängen. Jag ska sätta på mig boxhandskar och klara honom.

— Det blir nog näsan Walter får akta, tänker jag, sade Vendela. Han hoppar ju på sina stora vingar... husch!

Ingen sov lugnt den natten, allra minst fru Tordeman.

Och tiden gick, den flög, fastän de inte tyckte det i nummer sexton Snigelgatan. Snart var

Östen Borgs semester slut. Han hade hälsat på fröken Trana och varit på sjukhemmet med blommor och en bok, fröken Selinder var snart klar att få stiga upp och komma hem, han hade druckit kaffe hos fröken Trana och tittat in i garnboden, där det sanningen att säga inte var så mycket folk som den där dagen, och han hade varit på bio med fröken Trana.

Men det var inte något riktigt humör på honom. Fem gånger hade han varit hos fotografen och frågat efter den okända, men hon hade inte hörts av. Och slutligen kunde han inte fråga mer, det såg löjligt ut.

— Om jag får adressen så ska jag skriva — ifall den unga fröken vill, sade fotografen. För jag vet inte om det är riktigt rätt, det här... Men förresten blir det ju ingenting av, så nog kan jag lova att skriva alltid.

Det måste Östen Borg låta sig nöja med. Och det kändes tungt. All glädje var borta, om han inte varit förlägen för det, hade han rest hem långt före tiden. Fröken Trana märkte också att han inte var så säker och belåten som de allra första dagarna.

Fröken Trana dukade upp godsaker åt honom, då han kom, allt detta som man så underbart bekvämt kunde få i bodarna nere på gatan. Han åt och tackade — sin aptit hade han inte mist — men glad såg han inte ut.

— Tag litet mer av kakan! sade fröken Trana. Vendelas kaka. Är den inte god?

— Jo jo, sade Östen Borg, utmärkt. Det måtte vara en duktig matmänniska.

— Duktig är hon, men annars vet jag inte.. Genomrar är hon, det är säkert.

— Tror jag nog. Bra för de där barnen att ha en så pålitlig vårdarinna... Ja, i övermorgon far jag, fröken, när får vi se fröken komma flygande på sin maskin?

— Det dröjer, jag vill tina upp till i vinter. Hur det är, men att gå ensam så där i ur och skur, när man som jag har svängt mig i stora världen, det... Och Traneborg kommer i goda händer.

— Säkert, sade Östen Borg förstrött. Den där Vendela är nog ett rivande fruntimmer, som håller ungarna i styr.

— Hm, smålog fröken, nåja, det ordnar sig nog. Det är riktigt roligt att vara en fe, vet herr Borg.

Om hon kunnat trolla fram den som Östen Borg såg sig om efter vart han gick i denna stad, då vore hon en riktig trollpacka av den goda sorten. Men så mycket förmådde hon inte. En antydan om saken kunde Östen Borg inte låta bli att göra en dag, då de foro till Skansen.

— Fröken Trana skulle ta och filma sig, sade han, det kan man göra på Strandvägen. Jag har sett på hur det går till, det är intressant. Jag såg en ung flicka som blev filmad utan att hon visste om det, en söt flicka, den finaste flicka jag har sett i mitt liv, tillade han djärvt.

— Sånt där vill jag inte höra på, sade fröken Trana avvisande. Herr Borg ska inte gå och tappa bort sig för en nippertippa!

Och då kunde han ju inte säga mer. I synnerhet som han kände sig både barnslig och dum för den här historien.

Och så for han hem och gick på perrongen igen med sin flagga och såg på hur tågen foro norrut till Stockholm — de som foro söderut intresserade honom inte alls.

Skolan slutade, fröken Selinder kom hem och alla Tordemans voro bjudna dit på en liten mid-

dag — som Vendela lagade, för fröken Selinder måste hålla sig stilla en tid ännu. Efterrätten togs färdig, men allt det andra gjorde Vendela. Och så var allt packat och städat efter stöket och fru Tordeman beredde sig att vara ensam — men inte alldeles, hon hade ju vännerna tvärs över gatan.

Och en dag ringde man efter bil, Vendela hade en del pengar i sin väska och resten i en liten påse om halsen, som om hon skulle resa till Egypti land. Tåget gick så lagom på fru Tordemans lunchrast, hon hann gå ned och vinka åt de tre glada ansiktena i kupéfönstret. Fröken Trana hade grannlaga hållit sig hemma, de skulle få vara för sig själva denna sista stund. Men det var ingen saknad som låg över ansiktena, de skeno i stället, den enda som skiftade mellan allvar och leende var Vendela.

— Hilde, tänk om jag inte klarar det! sade hon.

— Du har ju den där fru Borg, sade fru Tordeman.

— Jag ska hjälpa dig, sade Walter.

— Och Gertrud måste vara riktigt arbetsam!

— Jag lovar vad du vill, lilla mams! ropade Gertrud.

ropade fru Tordeman, ty nu började tåget gå. Lova det, Gertrud!

— Jag lovar vad du vill, lilla mams! ropade Gertrud — vilket inte var något riktigt löfte, när allt kom omkring.

TIONDE KAPITLET.

När barnen Tordeman och Vendela stego av vid Mobacka station, hade vädret slagit om. Det bröt fram strålande sol efter allt regn, högsommarsol och värme. Men redan regnet, som följt dem en bit på väg på tåget, hade varit liksom annorlunda än på Snigelgatan...

Vendela hade ny klänning, en av smårutig bomull, vitt och blått, fint tyg och med ett mörkblått skärp, ett brett skärp om den smala midjan. Så hade hon också ny hatt, en med brett brätte och en bukett på brättet, så att det hängde ner ännu litet mer och från ena sidan dolde halva ansiktet. Nya skor också! Alltsammans var presenter från Hilde och fröken Trana och detta nya kom henne att känna sig så främmande att det gjorde äventyret ännu större — hon var en ung dam, som hon själv inte riktigt kände igen!

Mobacka stod det på stationshuset, jo, det var som det skulle, det var bara att stiga av. De hade

redan i god tid stått på plattformen med sina grejor, nu klevo de ned och sågo sig omkring. Där stod en bil, det var nog den de skulle fara i, men först måste de ha det poletterade. Vendela hade lappen i väskan.

— Stå här ni, medan jag går fram till bagagevagnen, sade hon, rösten darrade av iver och oro. Det var ett förfärligt ansvar hon hade, hon hade aldrig förr rest på egen hand. Hon såg sig om ett ögonblick och gick så mot godsexpeditionen.

På perrongen stod Östen Borg, han skulle sträcka ut armen åt tåget, så att det kunde gå vidare. Men det gjorde han inte. Han blev stående och stirrade, han gjorde sin vanliga gest — lyfte på mössan och strök sig över håret med samma hand som höll i mösskärmen. Det var väl inte möjligt, tänkte han, här, i Mobacka... Men de där som stigit av tåget var nytt folk, man hade inte sett dem här. Det var ju familjen Tordemans barn, som fröken Trana talat om, de hade en duktig människa med sig, en viss Vendela, som skötte allting och var en skatt, hade han hört — det lilla han brytt sig om att höra på. Men här stod en

ung flicka, det var någon likhet, tyckte han, med en flicka han sett i en spårvagn i Stockholm, flickan som han spanat efter i vart gathörn alltsedan. Skulle det vara möjligt? Men den här hade helt andra kläder, den där i spårvagnen som var den enda i hela Stockholm, hade visst varit svartklädd eller brun eller något som Östen inte sett så noga. Ty som alla herrar blev han förvirrad då unga flickor hade något nytt på sig...

Lokomotivföraren stack ut huvudet ur sin hytt ännu längre, vad var det fatt, varför fick han ingen signal? Stationsinspektoren stod och »glanade», så kallade lokomotivföraren det, och hade tappat bort sig totalt, vad var det åt honom? Till sist miste lokmannen tålamodet och sände ut en skarp liten vissling, som betydde: nu har jag inte lust att vänta längre, nu måste jag vidare till andra stationer och till slut till den stora staden Göteborg!

Och Östen vaknade upp och satte på sig mössan och sträckte ut armen, mycket myndigt och barskt, man skulle inte våga tro att han glömt sig och behövde läxas upp!

Flickan i blått stod mitt i en hög bagage som

burits fram av stationskarlen, nu var det bara att gå till bilen och där kom också den äldre fru, fru Borg, som skulle följa dem.

— Goddag goddag! sade hon på långt håll. Är det Vendela? För jag säger Vendela med detsamma. Och är det här barnen, goddag, goddag. Vet ni, ni ska stiga in hos mig först och få litet kaffe, så far vi sedan, jag har just bakat litet...

Så blev det, de troppade i en rad ut från stationen, inte förbi Östen Borg, utan vid sidan, där passagerarna gingo. Men Walter såg en trevlig hund ligga vid en av sofforna, och i detsamma kom Vendela ihåg den kakbit fröken Trana tagit med sig åt stationsinspektoren — var det den här? Hon kastade en hastig blick bakom sig, där stod han och deras ögon möttes. Så lustigt, det var ju en ung herre, inte så där barsk och tjock som hon trott att han skulle vara. Men då var fru Borg ju...

— Min son — det är han som står där i mössan, sade i detsamma fru Borg, får inte komma ifrån, han har sina plikter att sköta, som vi alla har, tillade hon litet strängt, men barnen hörde ändå

en ton av stolthet i orden, hon var naturligtvis belåten att ha en son som kunde skicka av tåg. Det var alltså hans mamma, det här, och inte hans fru, som Vendela trott.

Helst hade de velat komma fram till Traneborg med detsamma, men man kunde inte göra invändningar. På vägen fram till den stora villan sade Walter:

— Vad är det som luktar så gott?

Ty det ångade i luften och på den sida av den stora tallen där borta, som solen stack på, stod det som ett svep av rök, solrök.

— Det luktar sandelträ, sade Gertrud. Jag känner igen det från den där asken pappa har, som är från Japan. Minns du inte att då det är varmt så luktar den så här gott?

— Det är visst inte sandelträ, sade fru Borg kort. Det är *björk,* snälla barn! Har ni aldrig varit på landet? Så här gott doftar det efter regn hos oss hemma i Sverige, man behöver inte alls kalla det med några konstiga namn! Smultron, tror ni att det finns något som doftar som smultron i hela världen? Ånej minsann.

Gertrud tittade litet försiktigt efter om hon blivit ond, men så farligt var det väl inte. Nu klevo de in och drucko kaffe och saft, det sista var godast. Vendela svarade på frågor, fru Borg gjorde många. Men så äntligen fingo de komma iväg, stuvade in sig i bilen, som fördes av en granne till Borgs.

— Ja det här är inte Jenny Lind, sade fru Borg och smålog litet. Vi tar ett åk som vi bättre känner till.

Barnen svarade inte, inte heller Vendela, de voro fullt upptagna med att se och känna. Att bila på en skogsväg, bara det var något underbart. Kor skymtade, men de tycktes ta bilen lugnt. Vendela kom ihåg att hon till allt annat måste lära sig att mjölka, det gick en våg av hetta igenom henne för allt vad hon nu skulle kunna.

En krök, en smalare väg, så smal att Walter undrade hur två bilar skulle kunna mötas, så dök en liten stuga upp, här var det. Det promenerade stora vita gäss på planen utanför, själva stugan hade ett staket, den var låg så att man kunde gå in genom fönstren rakt från marken, utanför

var en bänk och på den stod en bunke, som nog innehöll mat åt djuren, gröpe eller vad det kunde kallas. Hönshus och ladugård, där stod väl också Gustaf Adolf, om nätterna, för nu var han väl ute i fröken Tranas skog. En liten gumma kom fram emot dem, det var Brita, som såg till djuren.

Vendela tog i hand och så klevo de ned och togo sina bördor och gingo in. Gässen skockade sig utanför staketet, hönsen flydde med små små steg, men sprungo ändå så fort, det doftade av syrén... Men då Gertrud vände på huvudet för att kasta en sista blick på gässen, innan de gingo in, fick hon se en rad barn stå och stirra på dem. Hon knuffade förstulet Walter i sidan, han vände sig om och fick också se barnen, det var litet obehagligt att bli så där begapade...

Inne var det så förtjusande, tyckte de. Ett stort rum med ett fällbord, en taffel och en bokhylla, en stor vilstol, en korgstol och en hörnsoffa, en blandning av hur man har det på landet och hur en stadsfröken har det. Så var det ett mindre rum och så på andra sidan köket ännu ett litet rum, där ville Vendela ligga. En smal trappa

ledde upp till vinden, där det skulle redas in ett rum åt herr Tordeman, Walter gick genast dit upp. Det kunde sannerligen bli två rum, om fröken Trana ville ge sin tillåtelse till det, ett större rum på ena sidan trappan och ett litet — där Walter ville vara. Han skulle kunna ligga här redan nu, tänkte han, det fanns en rolig glugg, då man såg ut genom den, hade man utsikt över planen med hönsen, som nu lugnat sig och gingo och pickade.

De hade färdig mat med sig så att de inte skulle behöva börja stöka genast, Vendela hittade en duk och började sätta fram tallrikar, hon visste inte riktigt om det var oartigt mot fru Borg, men fru Borg löste knuten genom att till Vendelas och Gertruds lättnad säga:

— Ja, nu ska jag försvinna, nu reder ni er. Det är bäst att ni får bekanta er med stället i fred. Brita kommer tidigt i morgon och visar er hur man ska ge djuren mat, vatten finns det i tunnan, ved ligger där, Brita har gjort eld i spisen nu, så att ni kan koka er te eller vad ni vill ha... Nu går jag, adjö med er och Gud signe er ingång, barn små!

Hon var en blandning av stränghet och plötslig vänlighet, den här fru Borg. Men en stor befrielse var det då hon gick.

— Ska vi inte bädda då vi har ätit, så har vi det gjort? sade Vendela.

Men det ville inte Gertrud. Hon ville se sig omkring, maten kastade barnen i sig, att äta var något man måste göra för att inte svälta ihjäl, då det väl var överstökat kunde man få ägna sig åt det man brydde sig om. Och nu brydde de sig om att gå ut och se sig omkring.

Ute stodo de främmande barnen kvar. Gertrud hade stor lust att räcka ut tungan åt dem, bara för att få dem att gå, men hon behärskade sig. Man kanske kunde ge dem litet med av de godsaker man hade? Det var också en lösning, hon gick in efter bananer och en karamellburk och bjöd runt. Då såg hon hur blyga de voro, hur fint de togo av det hon räckte fram, hur deras ögon blickade upp till henne, som om hon varit en fe. Det gjorde Gertrud mild och varm till sinnes, hon skämdes över sin stygga ingivelse nyss.

— Men gå nu hem med er! sade hon då hon

bjudit laget runt av båda sorterna. Så kan ni komma hit i morgon och titta på oss igen!

Och de främmande barnen vände lydigt om och troppade bort, förvånande snällt. Gertrud kände sig som fru cirkusdirektrisen i hög grad, på hennes minsta vink absolut lydnad! Och med ens blevo de linhåriga barnen till en grupp tigrar, som vände om och gingo sin väg med piskande svansar.

Och nu ville Gertrud titta på Vita Skräcken. Hon ville vara ensam om det. Walter var uppe i övre våningen och mätte ut vad som kunde göras till ett litet rum, ty snickaren skulle komma, så fort Vendela var i ordning med det nödvändigaste. Allt skulle vara klart till midsommar. Ett par brädväggar smällde man fort upp, men sedan skulle det sättas tapeter på dem och man skulle möblera litet, antagligen kom fröken Trana ner någon gång för att beskåda sin borg. Så Walter var i farten med detsamma, Vendela bäddade ensam och såg efter vad det fanns för skåp och ställde upp allt vad de haft med sig och lade ned linne i lådorna.

Gertrud gick ut genom stängslet. Där kom den

vita skaran med sina långa halsar emot henne. Det var inte fritt för att hennes hjärta bultade. Så omåttligt långa deras halsar voro! Om en gås sträckte riktigt på sig så nådde han upp nästan till ansiktet på Gertrud. Vem av dem var Vita Skräcken? Det måste vara den där som gick främst, Gertrud tyckte att hans ögon voro så gnistrande... Och ett tu tre var hon omringad av gäss. De sträckte på sig i knyckar, den ena efter den andra, men alltid främst var den där stora, som naturligtvis var Vita Skräcken. Det klack till i Gertrud, ett ögonblick hade hon lust att vända om och ge till ett skrik och bara borra sig ut ur den vita högen och springa. Var det någon som såg henne? Voro de där barnen sin kos? Nej, nu stod hon inte ut! Hon tvärvände och började gå, allt fortare och fortare, hon kände hur det nappade i hennes kjol, alla voro de hack i häl efter henne! Halsarna nådde henne upp till armarna, näbbarna voro som hammare, nu kväkte de, då näbbarna öppnades voro de så breda och stora att de skulle kunna nypa om hennes halva ansikte, tyckte hon. Och med ens blev Gertrud rädd. Hon satte händerna för ansiktet och sprang.

Hela högen var efter henne. Hon snubblade fram, så dök det upp för henne hur fröken Trana berättat att hon varit i delo med Vita Skräcken, han var således farlig... Gertrud skrek till i skydd av sina händer — men nu var hon vid grinden och fick tag i den ...Så, nu var hon innanför. Hon smällde igen den, där stodo de och tittade på henne och skreko och sträckte hals...

— Det ligger hårda brödbitar på bänken, ropade Vendela genom fönstret, se så de längtar efter bröd!

Gertrud gick bort till bänken, hon låtsades inte om något, men det stack i hennes samvete. Vendela var i fullt stök, hon stackare, medan Gertrud gick här och spånslog — och så var det bara det att gässen ville ha bröd! För en gångs skull, då du råkar ut för ett riktigt djur, är du feg, sade det inom henne, inte alldeles tydligt, men hon kände något ditåt. Var det bara i fantasien hon var så där duktig? Var hon räddare än Vendela? Hon hade lust att ropa åt Vendela att klara de där hemska vita djuren — men så besinnade hon sig. Det här ville hon vara ensam om. Och det dök upp för hennes syn en bild ur en bok, en fattig

gåsvakterska som suttit ute på fältet med armen om en gåshals, det kunde inte vara så farligt!

Nu ska du visa vad du duger till, sade det inne i henne. Och så tog hon några hårda brödbitar och gick fram till grinden. Ja visst, det var bröd de ville ha! Gertrud gick utanför och delade ut bröd — litet varsamt först, men snart lärde hon sig och med ens var det som om hon bleve bekant med gässen. En av dem var mindre än de andra, den fick aldrig något. Den vågade sig inte fram, just den ville Gertrud ge. Hon sträckte en brödbit åt den lilla — som inte var så liten ändå — men då kom Vita Skräcken myndigt i vägen, han sade tydligt att: jag ska ha! Då gjorde Gertrud något hon aldrig trott att hon skulle ha vågat, hon föste undan den vita halsen och gav den lilla, som tacksamt tog emot, hon — Gertrud vill säga — satte ut armen så att den lilla skulle få vara ifred och då kände hon ett nyp i den. Men det gjorde inte så ont! Tvärtom, hon tyckte att det var lustigt. Och hon började prata med djuren och se på dem, på allvar se på dem. Hon började kunna skilja på dem och ju mer hon

var med dem, desto roligare var detta. Där kommo hönsen, vilken kunde vara lilla Klockarmor månne? Nej vad detta var roligt! Det roligaste Gertrud haft i sitt liv. Nu längtade hon till i morgon, då hon skulle gå i sina overallbyxor och inte ha något på sig som man måste vara rädd om, utan få ge sig in i att leva på landet — på allvar!

Då brödet var slut satte hon ut händerna mot dem, slut! sade hon kort och bestämt och kände sig åter som fru cirkusdirektrisen. Den saken hade hon glömt medan hon varit ute för riktiga, levande djur! Och nu märkte hon också att det inte heller var så roligt att fantisera — verkligheten var bättre. Riktiga gäss voro minst lika spännande som fantasitigrar, gässen kunde man rent av tycka om. Slut! sade hon igen och satte upp de tomma händerna och djuren backade långsamt. De förstår mig! sade Gertrud jublande inom sig — det där som människan alltid blir så förtjust i, att ett djur förstår vad hon säger, i alla fall tror hon det.

— Ja, sade hon, då hon kom in, nu är gässen tama.

Walter som klivit ned för den branta vindstrappan, brast i ett vanvördigt gapskratt.

— Tama! När har gäss varit annat, hå hå, har man hört på maken! En gås är väl tam om något, gås, gås! väsnades han.

— Ge dig ut i gapet på Vita Skräcken du, får du se! Han högg mig så att jag blev blå, men jag tog honom om näbben och höll honom fast, han var så stark må du tro! Men jag segrade, han vågar sig inte på mig mer! sade Gertrud. Litet fick man ju breda på för att Walter skulle förstå risken.

Nu kom mor Brita för att mota in hönsen och gässen, hon visade dem båset där Kristina Nilsson stod och lilla Gustaf Adolf, som de ännu inte hunnit se på. Det var så ljuvligt där inne, så halvmörkt och varmt. I morgon skulle Vendela få sin första mjölkningslektion. Sedan fjäderfäna blivit instängda och haken lagts för, kände de att de voro trötta, bäst att lägga sig för en tidig dag i morgon. Vad de njöto alla tre av att sträcka ut sig i främmande sängar! Vendela av att ligga i ett verkligt rum och inte en alkov, hon hade en dörr att stänga, det var förtjusande. Ute var det

ännu ljust, det stod ett litet äppelträd alldeles utanför fönstret, det var som i en berättelse. Och snart skulle Hilde komma, det var i alla fall en trygghet att veta.

Ingen av de tre hunno längta hem till Snigelgatan — för de somnade dessförinnan!

ELFTE KAPITLET.

Det var så stilla, när Gertrud vaknade. Så märkvärdigt tyst. Hon låg ett ögonblick och undrade — ingen spårvagn susade, ingen bil brummade, var det *så* tidigt? Kanske klockan inte var mer än tre på morgonen? Då skulle hon sannerligen stiga upp och bräcka dem, de sade alltid att hon var en sådan sömntuta...

Så med ens såg hon att hon inte var hemma på Snigelgatan och allt blev klart för henne, där var ett annat fönster, det vajade gröna grenar utanför, och jo, det var fågelkvitter!

Gertrud satte sig upp. Det var i alla fall märkvärdigt tyst...

Hon smög sig upp och tittade på sitt armbandsur. Hon tittade en gång till, så lade hon det ifrån sig med en grimas. Inte underligt att hon var så klarvaken. Klockan var halv elva. Hon hade försovit sig grundligt. Men kanske de andra inte vaknat heller? Hon klädde sig i en fart och öppnade försiktigt dörren. Där var tomt. Walters

bädd fanns inte, soffan var bäddad. Hon gick vidare, ut i köket, där var tomt, Vendelas lilla rum var städat.

Så nedrigt retsamt. Alla uppe och klädda och i full gång, medan hon legat och sovit.

Gertrud blev så snopen och modstulen att hon var nära att få tårar i ögonen. Men hon sade sig att om något var det hennes eget fel att första dagen på Traneborg blivit så futtig. Nog hade de lämnat henne litet svikligt, tyckte hon, låta henne ligga så här — men hon måste vara rättvis. Under terminen hemma på Snigelgatan hade hon krävt att få ligga om söndagarna, modern hade ofta varit plågad av det, dagen blev så kort och hemmet så otrevligt då en medlem låg och låg... men då hade hon stormat för att de ville beröva henne söndagsfriden. Här ville man inte ligga, det var skillnaden.

Hon steg ut på den lilla gårdsplanen, gässen gingo så fridsamt och nappade gräs, hönsen pickade och se — där stod ett bord dukat under ett av äppelträden! De skulle äta frukost ute. Då hade de väl väckt henne i alla fall! Där kom Walter, han bara strålade emot henne.

— Så bra att du är vaken! sade han på sitt godlynta sätt. Vi ska äta strax, jag skulle gå in och purra dig. Vet du vad, det finns en sjö här i närheten, vi ska bada, ett par pojkar och jag, en av dem har en gammal cykel, som jag ska laga, så får jag tura om att ha den...

Han var i full verksamhet. För honom hade livet här redan börjat, han var inne i det.

— Var är Vendela?

— Hon har gått för att hämta vatten ur en källa, som finns en bit härifrån. Vattnet här i brunnen smakar järn, det känner de inte, som bor här, men vi tyckte det var marigt, så Vendela gick för att hämta annat vatten ur källan, som fru Borg berättade för henne om. Hon ville göra gott kaffe, sa hon. Jag har dukat!

— Det var bussigt av dig, sade Gertrud snällt, hon såg hur stolt Walter var och hon tyckte att han redan blivit rakare i ryggen, de där frimärkena gjorde honom så trög och kutig.

Så försvann Gertrud för att bädda sin säng och sedan se till vad hon kunde göra i köket.

Vendela gick med det tomma ämbaret genom skogen.

Hon gick barhuvad och ämbaret svängde i hennes hand. Hon lyfte ansiktet så att hon kunde dra in alla dofterna och höra fågelsången, hon kände sig så glad och lätt om hjärtat. Att mjölka hade varit roligt och skulle inte bli svårt, att syssla med djur var rart och gott, det var som om de behövde en. Hönsen kommo henne att skratta, då de körde bort varandra och alltid någon var viktigare än de andra. Men just nu var det själva lyckan att gå här på den av solen genom lövverket fläckiga skogsstigen, som kändes som om den hade svikt under foten, det var på en matta av barr hon gick. Vendela tyckte att hon *hade* något, det var som om allt detta var hennes eget, på något sätt. Det var väl därför att hon kunde styra och ställa med det, hönsen kommo redan trippande då de fingo se henne, också gässen, men dem var hon litet ängslig för förstås. Att gå och hämta vatten ur en källa, det kändes inte besvärligt, fast man var van att vrida på en kran. Det var skönt att ha anledning att gå i en stor skog med himlavalvet över sig, överallt

såg man det, mellan de höga stammarna, genom barr och blad, som ännu inte voro alldeles färdiga utan ännu ljusgröna och tunna, för det var ju inte midsommar än. Det växte gökärt och — se där var det liljekonvaljer! Gertrud lade sig ned på knä, att få se liljekonvaljer *växa* var något hon aldrig i sitt liv varit med om. Hon hade bara sett de doftande vita klockorna i knippen i korgar i gathörnen, eller i handen på någon fattig pojke. Då hon varit på någon utflykt eller i de stora parkerna i Stockholms utkanter, hade det aldrig funnits liljekonvaljer, för henne blevo de till själva skogen. De breda bladen som gömde blommorna — det var en upptäckt att det fanns den långa fina stängeln i skydd av de två bladen, som stodo som små svärd omkring den vita smala klasen.

Hon nändes inte ta mer än ett par, resten lät hon vara, hon kunde gå hit igen, var dag kunde hon gå hit! Var dag skulle hon hämta vatten vid denna källa, hon nästan smålog vid tanken på hur de skulle tycka att hon var så duktig och uppoffrande som gick enkom hit för att de skulle få gott vatten — och så var det för att få en ljuv-

lig stund. Så gick hon vidare, kom fram till källan, vars vatten rann fram genom ett lager sand, också något Vendela aldrig sett. Hon lutade sig ned och fyllde ämbaret, det blev ganska tungt, men hon nändes inte hälla ut något. Hon stod med nedböjt huvud för att lyfta ämbaret så att inte en massa vatten skulle skvätta ut på hennes fina nya klänning. De nya skorna hade hon inte på sig, naturligtvis inte. Men klänningen kunde hon inte motstå att ta, det var just vad man skulle ha på landet.

Hon tog ett par steg, det var sannerligen en konst att bära ett ämbar med vatten — då med ens var det en hand som lyfte det ifrån henne.

Hon såg upp och tittade in i ett leende ansikte, ett ansikte som hon aldrig sett förr — jo vänta, det var ju stinsen!

— *Är* det ni? sade han. Jo så ta mig attan. det är ni!

Han satte ned ämbaret igen, tog av sig mössan och strök sig över håret, hela tiden seende in i hennes ansikte.

— Ja, sade hon litet förundrad, det är jag, Vendela heter jag.

— Ja, sade hon litet förundrad, det är jag, Vendela heter jag.

— Vendela som går som en flicka i sagan ensam i skogen. »Ensam i skogen sjöng den vackra Rose-Marie» — varför sjunger ni inte, Vendela? »Kom till den klara bäck och såg sin bild däri» — ni väcker gamla hyggliga Topelius till liv. Har ni läst Topelius?

Men innan hon hunnit svara, leende, ty hans sätt var så öppet och hjärtligt att hon inte blev orolig över att bli så här överrumplad i skogen, fortsatte han:

— Varför hämtade ni inte filmen, Vendela? Hur kunde ni vara så grym? Bor ni här — men det vet jag ju, min mamma har talat om er. Ni hör till familjen på Snigelgatan, mamma berättade att hon nämnt om den här källan för er och då jag inte fick tag i er hemma på fröken Tranas domäner, gick jag hit, på vinst och förlust. Och äntligen blev jag belönad. Varför hämtade ni inte filmen?

Nej, nu stod hennes förstånd stilla, hon ville ta ämbaret och få ett slut på det här löjliga.

— Jag måste hem, tack för hjälpen, men om vi

ska stå här så är det ingen hjälp! sade hon djärvt.

Men han brydde sig inte om det.

— Ni ska hem och koka gott kaffe, förstår jag, det brukas att man hämtar vatten här vid högtidliga tillfällen. Och i dag är det ett mycket högtidligt tillfälle, Vendela. Fröken Vendela. Synd att jag inte kan gå med och dricka kaffet. Men det kan jag inte, jag har rymt från min post — för er skull. Jag måste skynda mig och avlösa Karlsson, men vad gör det, nu då jag vet var ni finns. Tänk, sade han och skrattade så att det ekade och så kastade han upp ansiktet mot himlen som syntes mellan de stora granarnas grenar, jag föreställde mig barnen Tordemans förträffliga Vendela som en stadig, barsk trotjänarinna, en farlig drake, att inte fröken Trana kunde ha upplyst mig. Då hade jag sluppit förlora så mycket tid. Varför hämtade ni inte filmen, fröken Vendela?

De hade börjat gå, han bar ämbaret som om det varit en leksak. I sin iver gick han så fort att Vendela måste trippa bredvid med hastiga steg, för att inte komma efter.

— Nu ska vi hämta filmen, så gör vi den stackars fotografen glad! sade han då de kommit fram och han öppnade grinden och steg fram till trappan med vattnet. Walter var uppe på vinden, som blivit hans kära tillhåll, men Gertrud hade stått i köket och styrt med mat på fönsterbordet, nu blev hon nyfiken, må tro, då Vendela kom i sällskap med en herre som bar ämbaret åt henne. Gränslöst stilig var han i sin kavaj med blanka knappar.

— Var har ni kvittot?

Då plötsligt mindes Vendela.

— Jaså det, sade hon och såg allvarsamt upp på honom. Han filmade mig utan att jag bad honom och — jag hade inte två och åttio. För en sådan sak, till på köpet.

— Det var en mycket viktig sak, det, Vendela, sade han och såg ned i hennes ögon. Men ge mig nu kvittot, så ska jag klara det och vill ni inte ha bilden själv, så tar jag den. Som ett minne från min semester i Stockholm. Hörde ni aldrig talas om mig?

— Jo, sade Vendela, jag kommer ihåg att frö-

ken Trana bad om en bit kaka åt stationsinspektoren.

— Det var jag det! Stins på Mobacka station och så har mitt öde stigit av tåget mitt framför näsan på mig. Gå nu fort efter lappen, lilla Vendela.

Och Vendela lydde, hon hade en otydlig föreställning om att Gertrud stod bakom en ruta och tittade på. Men hon hade ingen riktig tanke på det just då, hon blev med ens så upptagen av att papperslappen hon fått av fotografen skulle ligga kvar i väskan. Hon tog ut den på den lilla förstugubron, där låg en fickkam, en näsduk, en portmonnä, ett par kvitton från magasinet, sex, sju gamla spårvagnskvitton, en tvättklämma, en säkerhetsnål — och jo, en liten hopvikt lapp, det var den.

Östen Borg tog den och stoppade den i västfickan. Så gjorde han honnör och Vendela kände att hon blev alldeles röd. Därmed svängde han om på klacken och gick, visslande. Han visslade då han kom hem, hans mor hörde det. Det var första gången Östen visslat, sedan han kom hem från

semestern. Hon hade just lagt märke till att han inte varit sig riktigt lik — förr än nu.

— Varför bar han vattenämbaret åt dig? sade Gertrud med stora ögon åt Vendela, då de blivit ensamma.

— Inte vet jag det, svarade Vendela och blev ännu rödare.

TOLFTE KAPITLET.

Dagarna blevo så innehållsrika att man inte hann tänka mycket på varje sak för sig. Det var rummen på vinden, som snickaren nu höll på med, med Walters hjälp och råd, naturligtvis. Och snickaren måste medge att den här gossen från staden inte var så dum, fast han aldrig hållit i en såg förr än snickaren satte en i handen på honom, han hittade på att det skulle sitta långa hyllor tätt under taksluttningen, för där kunde man lägga allt möjligt — böcker, skor, verktyg, allt! Och så skulle det vara små mellanväggar, så att det inte blev för skräpigt. Nå, så var det djuren, som man måste lära känna och föra ut och hjälpa och styra med. Kristina Nilsson skulle in varenda kväll, Gustaf Adolf likaså, barnen tyckte att de kunde få vara ute hela nätterna, men det vågade man inte. De skulle in. Och så Vendela, hon gick och smålog och var röd och vände bort huvudet, men arbetade som hon aldrig gjort förr i sitt liv. Fru Borg var rent förvånad:

— Förta sig inte, Vendela, sade hon, det var märkvärdigt att Vendela gjort allt det här brödet och en så god soppa också på pepparrotsköttet!

Ty fru Borg hade bett att få smaka den och hon kunde inte neka till att den här ljusa smala flickan från Stockholm var duktig — och så blygsam och stilla. Och så glad, inte så att det gjorde väsen, utan invärtes, så att det lyste igenom, det strålade av henne som en liten trogen lampa. Fru Borg hade ingenting att anmärka och hon var annars ganska kritisk.

Och så var det badningen, den tog sin tid, så måste man rensa ogräs, det kunde inte hjälpas, men det hade de lovat fröken Trana, och så ibland skulle de bara gona sig! De kunde sitta på kvällarna utanför på bänken och njuta av den där doften, som Gertrud kallat sandelträ, och se solen sakta sjunka mot skogsranden, men snart skulle det fejas också. Och så ville de ju skriva brev hem, det gick regelbundna, men korta brev mellan Traneborg och Snigelgatan, alla hade sitt att göra på båda håll. På Snigelgatan var allt väl, fru Tordeman var ibland och hälsade på i garn-

boden och där gick det som vanligt, ibland såg man båda fröknarna där och ibland den ena eller den andra.

Men så med ens var det på Traneborg som om Gertrud och Walter visste allting om hur det var att bo på landet.

De vaknade på morgonen och voro inte förvånade alls över att bo i en liten stuga, de gingo ut bland gässen med det allra största lugn, fast det ilade litet i ryggen då Vita Skräcken kom sättande tätt inpå en eller det hårda brödet var slut och han inte ville finna sig i det. Walter hade lyckats komma upp på hästryggen, det var något underbart. Men då han ridit runt ett par gånger, så kunde han det, Gustaf Adolf var ingen vild prärieh äst. Och så var snickeriet färdigt och det skulle tapetseras och det gjorde snickaren ensam, han var en sådan där man som kan allting.

Både Gertrud och Walter märkte en dag att de inte visste vad de skulle ta sig till. De ville ha något nytt, det var som om detta att vara på landet en tid måste användas så att varje sekund var full, ingenting fick vara vanligt!

— Vad ska vi göra, Vendela? sade de.

Vendela ställde sig framför dem med knäppta händer.

— Göra? sade hon som om hon inte trott sina öron. Men förargad blev hon inte, bara totalt häpen. Göra? Walter kan gå ut i kohagen och samla ris och kottar, Gertrud kan hjälpa mig att ta ner köskgardinerna och ta ut grytorna ur skåpet, där ska vi göra rent och...

Nej, det var inte sådant de menade. De gingo långsamt sin väg.

De hade visserligen åkt bil från stationen till Traneborg, men det var inte mer än en tjugu minuter att gå, Gertrud beslöt sig för att gå dit och se hur livet där kunde vara. Hon var ganska nyfiken på stinsen, som varit hos dem en kväll och blivit bjuden på te och suttit och tittat på Vendela hela tiden.

Och Walter gick bort till Oscars, där fanns det tre pojkar i olika åldrar, de två större var det han brukade bada med. Och där hade de en båt, Walter hade börjat meta i sjön, men nu var det något betydelsefullare han tänkte på.

Det fanns en holme ute på sjön, där skulle de

ta och ligga över natten. Just i natt. Det var så nära midsommar, att sedan kanske denna idé, som Walter hade fått ur någon bok, han mindes inte vilken, kanske inte kunde utföras. Det var bäst att passa på. Det kan hända att Walter blivit litet uppryckt ur sitt lugn av att komma till Mobacka, ty nu var han ivrig på detta och att sitta vid ett salsbord och pyssla med små märken skulle inte alls ha räckt till för att han skulle trivas. Han ville inte erkänna det för sig själv — men då pappa och mamma kommit till Traneborg, då måste man nog vara hemma, åtminstone från kvällen och hela natten, att få vara borta en natt skulle de väl inte tycka vara någon vidare idé för honom.

Oscars båda större pojkar fingo göra nästan vad de ville.

— Vi ska ha filtar och en stekpanna och litet potatis och sockerbitar och en bössa — ja det kanske får vara — men fiskedon och bröd och sen ligger vi ute under bar himmel, förstår ni, sade Walter. Han var mellerst och minst till växten, men han hade mera påhitt än de andra.

— Filtar, sade Sixten, inte har vi nån filt.

Nej, Walter kom ihåg att han sett täcken inne hos Oscars, men ordet filt lät så skogsaktigt.

— Då kan du ta en av edra trasmattor, förklarade Walter. Ingenting fick störa hans bild av de tre trappers de skulle föreställa. Stekpannan skaffar jag.

— Ska vi inte ha smör och ingenting att dricka?

— Vi ska ha fläsk, det hör till, fläsk måste det vara. Du vill väl inte ha en mjölkflaska med dig, va? Och en påse kola? Vi måste leta efter vatten på holmen, bröd kan ni ta med er. Hårt bröd och fläsk.

Torsten såg litet snopen ut, skulle man inte ha något gott?

— Men cigarretter då? sade han och ljusnade. Trappers röker väl, vet jag!

Walter kände sig ställd. Han rökte inte själv, cigarretter spelade ingen roll i hans liv. Och han hade för sig att en trapper inte gick omkring med en cigarrett, på bio hade han aldrig sett det. Där hade han det, på bio lärde man sig hur det skulle vara, man mindes bättre de bilder man sett än de böcker man läst.

— Pipa, sade han, ska det vara, så ska det vara,

pipor! Det får ni ta, om ni vill. Jag tar en slidkniv som jag har, någon pipa har jag inte, men en trapper röker just inte. Det hinner han inte, han har så fullt sjå med att jaga varg och rädda folk som gått vilse och förfölja bovar. Men, sade han slagen av en tanke, en trapper har alltid en hund!

— Stinsen har en, det är den närmaste häromkring, sade Sixten.

De bestämde att Torsten skulle försöka få Terry med sig, sedan skulle de mötas klockan tio på kvällen nere vid sjön, det låg en båt där som tillhörde en hemmansägare, han behövde den inte på natten, förresten var han i stan för tillfället.

Nu tyckte de alla tre att livet var trevligt, man hade något att tänka på. Stekpannan var lätt för Walter att i förväg bära ned, sin filt skulle han ta med sig då han gick, sockerbitar stoppade han i fickan — och så litet kola, som Östen haft med sig från stationskiosken. Det behövde ju ingen veta, han kanske inte alls skulle röra den, så det! Resten av dagen var han så hjälpsam att Vendela började känna igen den stillsamma Walter från Snigelgatan, han torkade allt som dragits fram

för att diskas och putsas, han dödade flugor och sopade ut, det fanns rätt många av dem. Uppe på vinden voro de nya fönstren fula av färg och klister, han hjälpte till att tvätta dem, han var en mönstergosse. Egentligen var det bra trevligt här uppe, det såg han då de små klara rutorna skeno mot honom. Hans eget rum, som man kunde kalla alkoven mitt emot det rum, där fadern skulle bo, hade fått en brits av snickaren, alldeles på köpet, fröken Trana kunde vara nöjd med förbättringarna i sin stuga. Det gick en ilning igenom Walter, då han stod här och tittade på sitt rum, som han kunde få ligga i redan till midsommar. Han kände obestämt att han hade det bra, underligt var det att han inte var belåten, utan ville bort, smyga sig hemifrån och försvinna... Men sådant *måste* man göra, man kunde inte vara en stuggris hela sitt liv.

TRETTONDE KAPITLET.

Klockan nio var Vendela trött, ärligt trött, hon hade satt på te och de drucko det tillsammans. Walter gav till en ljudelig gäspning.

Gertrud tittade på honom, den där oerhörda trötthetten lät litet misstänkt. Men hon hade själv låtit dagen gå på sitt eget fria sätt, hade varit nere vid stationen och suttit och tittat på ett par tåg och blivit bekant med stinsens hund. Terry flyttade sig inte ur synhåll för sin husbonde, men hon hade fått klappa den, riva den bakom öronen, som alla hundar är så förtjusta i att man gör. Fram på kvällssidan blev det som en liten promenadplats på perrongen, man väntade på stora tåget söderifrån och gick av och an, hon skulle ta Vendela med sig och så skulle de promenera så där. Gertrud var i mångt och mycket ett äkta stadsbarn, hon var lycklig över landet, men alltför stor stillhet gjorde henne orolig. Herr Borg hade varit så vänlig, han hade köpt godsaker i kiosken åt henne, men Gertrud förstod nog att det

inte var henne han menade. Inte alldeles åtminstone, fast han var så artig och glad att Gertrud i alla fall kände det som om hon fick litet med för egen del av det han ville ge åt ett visst annat håll. Han hade låtit henne sitta inne på expeditionen och se på telegrafmaskinen, varit väldigt hygglig, med ett ord. Och så var det spännande med Vendela. Han kunde inte riktigt låta bli att tala om henne, fast han inte ville låtsas om det. Han kunde säga:

— Och nu går det bra där borta?

— Ja, sade Gertrud bara.

— Med djuren och allting?

— Ja.

— Och Gertrud är god vän med hönsen?

— Ja, och Walter med, sade Gertrud. Det var så roligt att reta honom och inte säga mer än en liten sak i sänder.

— Och — och mjölkningen då?

— Det har jag inte försökt ännu, sade Gertrud och satte ett par oskyldiga ögon i honom.

Men Östen Borg flyttade sig närmare henne. De sutto nu på soffan ute på perrongen, Terry låg vid Gertruds fötter. Hon hade känt en kula i

hans päls, då hon kliade honom, hon visste vad det var. En likadan kula hade hon själv haft på halsen och skrikit till, då hon känt den. Men mor Brita som varit där och visat Vendela hur man silade mjölk, hade bara skrattat — det var en fästing. Nu visste Gertrud vad fästingar var, Kristina Nilsson hade fullt och Gertrud plockade bort så många hon kunde, liksom hon strök av sitt munvatten på Gustaf Adolf för att han skulle få frid för bromsar. Terry hade fler sådana där kulor, Gertrud nöp bort fästing på fästing och Terry njöt.

— Hör Gertrud, sade Östen Borg, ska vi inte bli vänner, säg? Gertrud ska inte sitta och kivas med en hygglig människa.

— Å, sade Gertrud förläget och vände sig bort, genomskådad.

— Jo, jag kan nog tro att jag tar mig komisk ut. Men ser Gertrud, och hans röst fick en sådan klang att hon måste se upp och möta hans allvarliga ögon, det är så att jag tycker om Vendela. Det har jag inte sagt åt någon annan ännu än åt Gertrud. Hon är ung, det vet jag, men det är något man växer ifrån, tillade han med ett småleen-

de. Jag tycker så mycket om henne att jag aldrig mer i mitt liv kommer att bry mig om någon annan.

Det blev tyst, Gertruds hjärta svällde, hon ville nästan gråta, så vackert lät det han sade.

— Vill inte Gertrud stå på vår sida? sade den allvarsamma rösten. Jag menar bara — förstå att två människor kan hålla av varann. Vad Vendela känner vet jag inte. Men jag ville få komma bort till er och se henne och tala litet med henne och då ska Gertrud förstå varför. Jag vill gifta mig med henne, hon är ju ännu så ung, men...

— Hon fyller aderton den andra juli, sade Gertrud.

— Gör hon? Det var bra jag fick veta det! Vi ska binda en girland åt henne, säg Gertrud? Och så ska jag vänta på henne tills hon vill bli min och jag har tänkt att vi skulle bygga oss ett eget hus. Och så ska ni båda komma och hälsa på och bo hos oss om somrarna, blir det inte bra? Är vi två överens?

Han räckte ut handen och Gertrud lade sin i hans. Det blev ett högtidligt förbund här på Mo-

backa perrong i den sjunkande eftermiddagssolen. Hon måste gå nu, de sneda strålarna påminde henne om det. Hon lutade sig ned och smekte Terry, som tittade tacksamt på henne.

— Terry har fått en vän, sade Östen, han bryr sig inte annars om främlingar. Gertrud har hand med djur.

— Jag vet vad jag vill bli, sade hon. Mamma brukar fråga mig, men nu vet jag det. Jag vill bli veterinär.

Östen Borg blev visst litet perplex, men så sade han:

— Det är ett hårt yrke, ska jag tala om för dig. Man får sitta och vaka om nätterna i ladugårdarna, men Gertrud kan ju ägna sig bara åt hundar.

— Nej, det vill jag inte, jag vill bli en riktig djurdoktor.

— Det är bra när en flicka vet vad hon vill och det är ett bra yrke. Där ska jag stå på din sida — men din mamma blir nog nöjd med att ha en flicka som satt sig ett mål före! Och en annan gång ska jag berätta för Gertrud hur det kom till att Vendela blev den enda för mig!

Så skildes de, han gjorde sitt honnör, som alltid

kom henne att rodna av stolthet, och hon vandrade hem. Hela tiden tänkte hon på Vendela. Så gränslöst intressant att vara *älskad*. Tänk, den snälla Vendela, som både bäddade och lagade mat, att hon var så märkvärdig! Det hade Gertrud inte tänkt förut, men nu började hon se henne i ett annat ljus. Hon förstod att det milda hos henne och de stora blå ögonen och det där att hon aldrig knotade, det måtte alltsammans vara något som kunde ge en *den stora lyckan*. Gertrud kunde tänka sådana ord, säga dem högt kunde man inte. Hon fick en liten saknad för egen del, med ens var hon så ensam. Hon skyndade på stegen, i övermorgon skulle mamma komma hem!

Och nu hade hon hunnit hem och här satt Walter och gäspade.

— I morgon ska vi sätta upp gardiner på vinden, sade Vendela.

Gertrud tittade på henne. Att hon kunde vara så vardaglig, då det gick någon och tänkte så mycket på henne... Men Gertrud såg också på henne på ett annat sätt från och med i dag, hon såg henne som ny, liksom. Och hon mindes hur

hon brukat rodna och se bort... Och så var det en sak som var rolig — nu skulle hon bli tärna på ett bröllop!

— Jag ska hjälpa dig hela dagen i morgon! sade Gertrud med klar, bestämd röst.

— Så härligt! sade Vendela.

— — —

När klockan var inte fullt halv tio smög Walter sig upp, han hade lagt sig påklädd under lakan och filt. Det var ljust, men inte så farligt ändå i de små låga rummen. Han tog vägen genom sitt fönster, ingen märkte honom. Då han kom ned till stranden voro de båda andra redan där — och så upptäckte Walter att han glömt filten. Det kunde inte hjälpas, han skulle göra sig en bädd av mossa, det måtte man kunna! Sixten och Torsten rodde, Walter satt i aktern, holmen låg längre ut än man trodde från land. Torsten gjorde fast båten.

— Nu ska vi göra upp en eld, sade Walter. Det är det första man gör i en skog. Som väl var kunde han det, han hade lärt sig det i skolan, ehuru han inte var scout. Han kommenderade de andra att bära upp stenar från stranden —

eftersom allt var hans idé, blev han den som bestämde. Innanför en ring av stenar lade de bränsle och tände på, så sutto de i ring kring elden, som inte fick vara så stor att den kunde ses från stränderna. Ja, där sutto de. De kände inte varandra så värst mycket och samtalet gick trögt.

Någon hund hade de inte, det hade varit omöjligt att locka Terry med sig och det kunde Sixten ha sagt på förhand. Den expeditionen hade bara tjänat till att få litet försmak av äventyret — men den gav inte mersmak, så det blev tomt efteråt, ganska snopet. Sixten hade tagit sin pappas pipa, en gammal en hade han med sig åt Walter, som hövligt stoppade den i munnen, fastän det bar emot, surt och beskt smakade det, han låtsades bara röka, det var nog att hålla den här träbiten i munnen. Vad hans mamma skulle säga om hon visste att han satt med den, det ville han inte tänka på. Men han såg för sig Oscars bruna tänder, tobaksklickarna i mungiporna, och efter en stund tog han bort pipan och lade den bredvid sig.

Om det hade funnits något djur på ön! En

björn eller så. Men ett tag prasslade det och Walter kände hur det skvatt till i honom — han måste behärska sig för att inte rusa upp.

— Vad var det? viskade han.

— En sork väl, sade Torsten likgiltigt. Walter svalde och kände sig enkel.

— Ska vi hitta på namn åt oss? sade han slutligen och ansträngde sig att låta livad. Men sanningen var att det började kännas kallt. Det blåste och mulnade, filt hade han ingen och var alldeles för stolt att be att få en flik med av Sixtens trasmatta, Torsten hade ett gammalt täcke. Både Sixten och Torsten voro vanare att vara ute i fria luften än vad Walter var. Han måste ibland bita ihop tänderna för att de inte skulle hacka.

— Vad ska det vara för? sade Torsten.

— Det är klart att vi måste heta något, inte kan en trapper heta Torsten.

— Inte Walter heller, för den delen.

— Jo du, Walter är ett utländskt namn! Walter har många riddare hetat, men Torsten, det vet jag ingen.

— Jag tycker du är dum, sade Torsten helt en-

kelt. Malla dig inte för att du kommer från Stockholm du.

Så här fick det inte bli, då vore hela saken misslyckad. Walter insåg att ansvaret för trevnaden vilade på honom.

— Ska vi ta oss ett bad? sade han avledande.

— Ä, det är ju inte månsken. Vi tar och steker vårt fläsk.

Nå — på det sättet fingo de något att göra och Walter hjälpte till, han kände på sig att om inte precis storsmockan, så osämjan hängde i luften. För Oscars pojkar var det inte så nytt och spännande att ligga ute som för honom.

— Hör ni, sade han, jag hittade kola i fickan, vill ni ha?

Han hade chokladstänger också, det var rent märkvärdigt vad en sådan sak lenade i sinnena. Pojkarna togo tacksamt emot och så gåvo de sig nya namn och sedan buro de bördor av mossa, för nu frös Walter så att han yrkade på att man skulle lägga sig. Att *sova* ute, under bar himmel, var ju meningen. De lade sig, tätt ihop. Det var så tyst, ett sus i trädkronorna, ett skvalp från vattnet vid hällarna där nere...

— Vet ni vad, sade Sixten, det finns en gammal ruin här. En liten en, men den är väldigt gammal, sen vikingarnas tid.

De tego litet, alla tre hade samma tankar, det var som om de vikingar som en gång suttit här och kanske hållit råd, svävade över dem. Det blåste upp allt mera, Walter kröp ihop för att hejda sina skakningar. Om han kunde lägga sig utmed ryggen på Sixten, men en trapper var ju varken — rädd eller frusen. Rädd var han naturligtvis inte, men det var bra ödsligt på den lilla ensamma holmen med sin stenmur. Så annorlunda en sak tog sig ut, då man satt och metade vid dagsljus och nu, då man låg på marken och huttrade. Nu hörde han på Sixtens andetag att han sov. Så plötsligt var det något som rörde sig bredvid honom, Walter satte sig häftigt upp.

Det var Torsten.

— Jag vill hem, sade han, det här är inget skojigt. Jag vill hem!

Torsten var bara åtta år, Walter tyckte synd om den lilla grabben.

— Lägg dig här, vi håller om varann, sade han, så somnar vi. Då det blir dag ska du se så sko-

jigt det blir att meta fisk och steka på glödande stenar. Jag har mera kola, här ska du få!

Han stoppade in en kola i Torstens mun och så lade de sig tätt ihop. Det kändes som en tröst för Walter också, han var inte så ensam bland vikingarnas andar. Och så somnade också Torsten och Walter.

FJORTONDE KAPITLET.

Det hade både regnat och blåst på natten, men klockan sju, då Vendela vaknade, var det vackert igen. Hon steg genast upp, så mycket som de hade att göra i dag, ty i morgon skulle både herr och fru Tordeman komma! De skulle mötas från var sitt håll på en stor station och fara sista biten tillsammans.

Vendela kokade kaffe för att bära in till Walter och Gertrud, så att man kunde få upp dem, medan det kokade, gick hon och släppte ut hönsen och medan det stod till klarning mjölkade hon, ty nu kunde hon den konsten. Nöjd och belåten med att ha en lång dag för sig och i väntan på nästa dags liv och spänning, gick hon in med brickan till Gertrud.

— Upp med sig, vi ska göra i ordning på vinden och Gertrud måste gå till handelsboden och köpa spik, hyllremsor och skorpor.

Att fara till handelsboden — ty Gertrud kunde använda den lagade cykel, som Walter fick låna

och som stod hemma just nu, var inte tråkigt. Gertrud satte sig upp och började dricka sitt kaffe, det var söndagsdryck, ty annars fick man mjölk, ljum och nysilad. Men i dag skulle de alla piggas upp och bereda sig på fest.

Så gick Vendela vidare in i Walters kammare.

Han hade legat i bädden, men nu var han inte där. Om Walter inte glömt filten, hade Vendela genast förstått åtminstone något. Men nu såg hon bara en tillstökad bädd och antog att han gått ut. Men nog var det underligt, kunde han ha varit sjuk?

— Walter är inte där inne, sade hon, då hon kom ut igen. Kan nån förstå det?

— Han kommer väl, sade Gertrud lugnt. Sätt upp en lista åt mig, Vendela, så far jag så fort de öppnat där borta i Mobacka.

Vendela började skriva, alltid var det småsaker som skulle skaffas. Vita bomullsband till gardinerna, nubb, såpa...

Det kom någon mot stugan, Vendela såg skuggan. Det var mor Britas man. Han var sällan

här, Vendela anade något om Walter och gick ut för att möta honom.

— Har Walter haft båten? frågade han. Den har slitit sig lös.

— Walter? Nej, det vet jag inte, i går var han hemma hela dagen... sade Vendela med klappande hjärta. Jag vet inte... han var inte inne nyss...

Hon gick för att se efter om han kommit, men ingen Walter. Nu kom Gertrud för att höra vad som stod på.

— Båten drev på sjön, sade mor Britas man. Ja, inte behöver det vara något farligt — då han såg Vendela gripa tag i Gertrud. Jag bara undrade vem som haft den senast.

— Det är jag som har ansvaret, sade Vendela och de sågo båda att hon blivit vit i ansiktet.

— Och i morgon kommer Hilde, fortsatte hon då de båda andra inte visste vad de skulle svara. Vad ska jag säga henne? Vi måste gå ner till sjön!

De började springa båda två, mor Britas man kom långsammare efter. Men vad tjänade det

till att stå vid stranden och se ut över ett tomt vatten? Modlösa vände de om. De sågo på varandra.

— Ska jag fara till handensboden? sade Gertrud.

— Ja, svarade Vendela tappert. Far, Gertrud. Vi måste göra vårt så länge, vi får hoppas — vi ska väl inte tro det värsta...

De skyndade hem igen, i en förhoppning, som de själva inte trodde på, att Walter under tiden skulle ha kommit hem. Det hade han inte.

De mötte mor Britas man.

— Båten är Olssons, han är inte hemma, jag ska gå ditbortåt och höra om någon där har sett vem som tagit den.

Vendela blev ensam. Inte kunde hon sitta med händerna i kors, hon måste göra i ordning maten åt hönsen, den skulle kokas, hon skulle sätta filbunkar, hon skulle städa. Hon utförde sina sysslor med en värk i hjärtat av ångest. Walter brukade inte ställa till saker, då hade man kanske varit van vid det, men det här var första gången. Ett tag måste Vendela sätta sig ned, benen buro

henne inte. Men så for hon upp och gick från fönster till fönster, hon sprang upp på vinden, men överallt var det tyst och stilla, skrämmande stilla. Så glad som hon varit i går, alla dagar, så glad som hon vaknat i morse, i förväntan på allt som skulle göras för att ha det fejat och fint tills Hilde skulle få fira sin ledighet! Och nu? Vad var det? Var det meningen att det allra värsta hade hänt — nej, hon slog ifrån sig tanken, så kunde det inte få vara... De hade menat så väl allesammans... Nu fick hon inte gå och inbilla sig saker.

Men Vendela kunde inte vara inne. Hon tittade på klockan, den var tio, Gud vare tack, den hade hunnit bli tio! Nu måste han snart komma.

Hon gick ned till sjön igen och där satte hon sig på en sten, nu var hon maktlös och kunde bara vänta och hoppas. Om inte Vendela känt ett så stort ansvar för Hilde, om de inte alla berett sig så på att barnens föräldrar skulle komma nu, så hade Vendela tagit Walters försvinnande lugnare. Men nu hopade sig alltsammans — och så var det heller inte likt honom! Den

snälla, förståndiga Walter. Långt förr kunde man vänta sig något vilt tilltag av Gertrud. Vendela kom att tänka på henne, hon skulle snart vara hemma från stationen, där butikerna lågo, måste Vendela gå hem och möta henne? Alla dessa tankar jagade henne, medan hon satt och stirrade ut över vattnet, till det yttre var hon som en staty av en flicka som sitter och svärmar och tänker på vännen, som rest till främmande land...

Hon såg utan att se, som man kan göra. Men så med ens var det något som rörde sig på vattnet.

Vendela reste sig. Hon spände ögonen, var det en lom? Var det en katt? En svart prick, vad var det?

Vendela hade goda ögon. Nu såg hon att det var ett huvud, som sakta, sakta arbetade sig genom vattnet, det var någon som simmade. Hon satte händerna för munnen och skrek av alla krafter: »Walter!» En gång till: »Walter» Och en hand lyftes och vinkade.

Nu kom en ny ångest. Tänk om han inte skulle orka. Vendela såg sig om efter roddbåten, den låg en bit därifrån, uppdragen på land. Hon bör-

jade springa dit — och i detsamma kom Gertrud och hade någon med sig. Det var Östen.

— Vad står på? sade han på sitt trygga sätt, som gjorde så gott. Vad är det Gertrud berättat om Walter? Jag satte Karlsson i mitt ställe igen, jag blir väl anmäld för vårdslöshet i tjänsten, om det här fortsätter...

— Se, sade Vendela och pekade ut, det är Walter som simmar. Vi måste ro och hämta upp honom.

Utan ett ord sprang Östen bort till båten, löste den, sköt ut den så långt att han måste gå ett par steg i vattnet, innan han kunde kasta sig över relingen. Innan de båda flickorna visste ordet av hade han börjat ro med långa, lugna tag.

Flickorna slogo armarna om varandras liv och stodo och väntade — Vendela sträckte en gång ut armen och pekade ut riktningen, där man såg huvudet, nu syntes det tydligt att det verkligen var Walter.

— O Vendela, vad han är rar! sade Gertrud och tryckte sig hårdare intill henne.

Vendela böjde sig ned och kysste henne, tala kunde hon inte.

Nu kunde de se att Walter uppfattat att båten kom honom till mötes. Walter kunde simma, men vad är det att öva sig i en simhall, där vattnet till på köpet är ganska varmt, mot att simma på detta sätt? Om inte båten hade hämtat upp honom, vet ingen hur det gått.

Men nu gick det bra. Walter hade kastat sig i utan kläder, med kläder kunde han inte ha simmat så långt. De sågo hur Östen halade honom över relingen, han lyste så vit som en fisk mot den bruna båtkanten. Östen tog av sig kavajen och svepte om Walter, som tydligen fick order att lägga sig på botten i båten, ty nu försvann han.

— Nu springer vi hem och sätter på varmt vatten! sade Vendela och i sin iver satte de av i fyrsprång.

Det var ju eld i spisen, det gick i ett huj att sätta på en kastrull med vatten, Walter var nog utkyld. Nu kom ett nytt bekymmer, han måtte väl inte bli sjuk tills hans mor och far skulle komma! Hon hade läst om varmvattenflaskor och då Östen och Walter kommo in, Walter i den marinblå kavajen, fanns det redan hett vatten på

en butelj och en tebricka vid Walters säng. Ingen sade något först, man bara sysslade med gossen, han lindades in i sin filt, som han fick närmast kroppen, och så lades han med buteljen med en handduk om, vid fötterna.

— Och nu, sade Östen, borde jag ge dig stryk, min gunstig junker.

— Å fy! sade Vendela och lade sig på knä vid sängen. När vi har vår Walter hemma — hur *kunde* du göra något sådant!

— De andra är kvar, sade Walter och nu darrade hans underläpp. Torsten hade bundit båten så dåligt att den slet sig och ingen av de andra kan simma, så det blev jag som... Vi hojtade och Sixten tog av sig skjortan och satte på en stång. Men det såg ingen.

Här kom mor Brita och hennes man i dörren, han fick en hastig förklaring om båten och begav sig iväg för att ro och hämta Sixten och Torsten. De hade inte blivit saknade ännu, de brukade ta sig mat själva och hade alltid fullt med sysslor på gården. Som väl var hade ingen *där* gått i någon oro.

— Det var väl inte något märkvärdigt, sade

Walter då han druckit sitt te och åt på sin tredje stora smörgås. Att man vill ligga en natt under bar himmel, är det något att föra väsen om?

Men då reste sig Vendela helt tyst och gick bort till fönstret och ställde sig där. Walter blev generad, han förstod att Vendela brustit i gråt.

Ja, nu grät hon, nu kom allt över henne, hela förskräckelsen, som samlat sig i henne. Vid Walters försök att göra alltsammans till ingenting brast det för henne.

Östen gick fram till henne.

— Så så, sade han och nu fingo barnen Tordeman se en syn — han tog Vendela i famn och kysste henne. Han kysste hennes hår och sedan kysste han henne mitt på munnen och då skrattade hon i snyftningarna.

— Din lilla lymmel, sade Östen, som fortfarande stod och höll i Vendela. Förstår du inte att Vendela och Gertrud — Gertrud älskade honom för att han inte glömde att ta henne med — varit vettskrämda för dig! Här försvinner du och dina föräldrar ska komma hem i morgon och så

kommer en tom båt flytande och man vet ingenting. Om du åtminstone lagt en bit näver efter dig, som du skrivit något på!

Näver! Nu mindes Walter, det var Tom Sawyer som rott bort till en holme för att leva rövare där med Huck Finn, som hade givit honom ingivelsen!

— Det är inte fråga om dig, begriper du, fortsatte Östen sin straffpredikan, det är oss andra det gäller. Till och med jag fick en törn, kan jag tala om. Och nu får jag Karlsson på mig, bäst att jag kilar. Och nu ber du Vendela om förlåtelse och det tvärt!

— Söta Walter, sade Vendela, ännu med stora tårar i ögonen, gör inte om det. Om du anat vad jag varit rädd, vad skulle jag ha sagt till Hilde om...

— Inga tårar mer! sade Östen, då Vendela slöt Walter i famn. Nu ska ni krya upp er och kvicka på med stöket. Jag ber min mamma komma hit, Walter måste ligga minst ett par timmar så man får se att han inte förkylt sig. Och så, får jag presentera min fästmö!

Vendela stod där så röd, nu var all hennes oro

och trötthet borta. Östen gick fram och lade handen på Walters huvud. Han såg att Walter var ledsen, kanske mest av fruktan att Östen var verkligt ond på honom.

— Var det väldigt tjusigt på holmen? sade Östen. Eller var det inte fullt så härligt som ni tänkt?

Walter såg upp och sade ärligt, ty det tyckte han att han var skyldig dem efter all denna oro. som han aldrig drömt sig att de skulle känna.

— Det var inte ett dugg roligt. Då vi fick se att båten var lös, fick jag ovett för att alltihop var mitt fel och Torsten fick en orre av sin bror och tjöt för att han ville hem. Han ville förresten hem hela tiden. Han begrep sig inte alls på att vara trapper.

— Nä nä, kan tro det. Sådana där bokfantasier har man inte på landet, ska jag säga dig. Men nu ska vi låta det vara glömt, sade Östen. Och förresten, din lilla rackare, ska jag tacka dig, för om inte du hade varit så hade Vendela gått och gömt sig för mig, jag hade kanske inte fått tag i henne på hela sommaren.

Han drog henne intill sig än en gång, så släppte han henne och gick mot dörren — han var verkligt orolig för Karlssons humör.

Och Walter förkylde sig inte.

FEMTONDE KAPITLET.

— Ska jag behöva titta in till er och se om ni ligger i edra sängar i natt? sade fru Borg, då hon tog adjö på kvällen, efter en dag av stök och möblering och bakning och blomplockning — i alla rum stodo doftande buketter.

— Äsch, sade Walter.

Nästa dag rann upp strålande.

Tåget skulle komma redan klockan två, och på det slaget stodo — långt förut, naturligtvis — Vendela, Gertrud och Walter uppradade på perrongen, fru Borg i bakgrunden, Terry under bänken och stinsen fullt officiellt med flaggan i hand, den röda. På Borgs villa vajade den andra, den blågula, de väntade till ära.

Nu kom tåget susande och ögonblicket därefter var allt en enda virrvarr, ett kramande och beskådande: så bruna ni är, hur mår ni, nej se pappa, ser pappa sådan ut? Ja du, känner du inte igen mig... och så vidare. Fru Tordeman hade paket, som sågo löftesrika ut, herr Tordeman hade en

sådan där kartong som hela världen vet är bakelser i. Och så var ju fröken Trana med! Vendela fick genast tanken, var i all sin dar ska hon ligga! Ty nu kände de stugan så som sin, att ägarinnan blev ett påhäng, om man får säga något så styggt. Men fröken Trana lugnade hennes oro, som hon kände i luften:

— Jag vänder om med kvällståget, sade hon. Nu vill jag bara köra er med Jenny Lind, så får ni lära känna henne och komma hem som det anstår gäster på Traneborg!

Jenny Lind stod redo, fru Borg hade fått telefon att låta fylla den och olja upp den och stolt marscherade fröken Trana före skocken. Först hade stinsen blivit presenterad för herr och fru Tordeman och så hade han fått tillfälle att säga åt Vendela »avsides», som det står i gamla pjäser:

— Jag har något att visa dig, som kommit med posten i dag! Jag kommer över ett litet tag i kväll.

Och Vendela strålade i kapp med dagen.

De klevo upp i bilen, framme hos fröken Trana satt herr Tordeman, som kunde köra bil och skulle

få sig Jenny Lind anförtrodd under sin semester. Men nu skulle fröken Trana få känna sin älskade ratt i händerna igen.

— Det är Jenny Lind jag saknar, sade hon, ingenting annat. Ännu har inte Stockholm nötts ut hos mig, vi har det som grevinnor, Selma och jag. Grevinnor från forna tider — som anstår vår ålder, inte nutidens som promenerar mannekäng eller rumsterar omkring i Afrika.

Men egentligen kunde fröken Trana mycket väl ha rumsterat i Afrika med sin Jenny Lind. Nu satt hon åter på landsvägen och körde och det grå håret stod ut under hatten och fladdrade segerrikt, hon var en liten valkyria igen, ögonen lyste, det syntes att hon kände sig som om hon vore i spetsen för en trogen skara, trotsande faror mång'.

— Den här kärran är som vår telefon hemma, viskade Walter i örat på Gertrud.

— *Vad* menar du? viskade hon tillbaka.

— Ä du vet väl, vi har en sån där skraltig hög låda och ingen fin ny petmoj, en sån där slät en...

De hade ofta längtat att få en ny telefonapparat, något som var fru Tordeman alldeles ofattligt. Gertrud fnittrade till, men ändå var det roligt att susa fram på vägen — ty fröken Trana körde bra. Fru Tordeman satt med hjärtat i halsgropen så att hon blev alldeles matt, men det hade hon alls inte behövt.

Hur ljuvligt var det inte i stugan! Fröken Trana blev så förtjust i vinden med de två rummen, som hade blommiga tapeter, likadana, ty Walters skrubb var tapetserad med bitar som blivit över från det större rummet, vita gardiner vajade för fönstren, överallt var det blommor, liljekonvaljer, gökärt, syrén, björklöv, förgätmigej... Och ett frukostbord dukat — det var som det skall vara på landet. Fröken Trana gick ut till sina gäss, Vita Skräcken kom hotfullt emot henne med framsträckt hals, han kände icke igen henne.

— Jag går alltid här i en gammal rock och en slokhatt, ropade hon in till de andra, nu vet han inte vem det är!

Så kuttrade hon på ett sätt som inga andra än gässen och hönsen hade hört och då blev Vita Skräcken förlägen och drog in halsen och alla de

andra kommo sättande och fingo säd och bröd.

— Wendela, viskade Walter, du behöver väl inte tala om det med detsamma, säg?

— Jag talar inte om det alls, det får du göra själv, Walter, sade Vendela. Tala om det för pappa då ni ligger där uppe. Så kan han tala med Hilde.

Ja, det var nog bästa vägen.

Vendela gick och väntade mellan sysslorna. Fru Tordeman skulle inte göra något i dag, bara känna att hon var fri. Men Gertrud flög ut och in, ty nu var det snart middag, man skulle äta tidigt för att fröken Trana måste vända så snart.

— Gertrud, hade Vendela sagt då de ett ögonblick höllo på att lägga upp maten i köket. Östen skulle komma hit och visa mig något.

— Då ska jag laga så ni får vara i fred, sade Gertrud, och det var just vad Vendela menat, hon gav Gertrud en hastig kyss.

Och då de sutto vid eftermiddagskaffet kom han. På cykel denna gång. Som alltid hade han bråttom. Han hälsade och tog i hand och skämtade och — såg sig hela tiden om efter Vendela.

Fru Tordeman förstod ingenting, men fröken Trana var storbelåten.

— Det finns en sak jag ville ha, innan jag far, sade hon. Vatten från källan. Vill Östen hämta det åt mig?

Östen for upp, men han hann chevalereskt kyssa fröken Trana på hand, innan han var borta.

Och så gingo han och Vendela den lilla stigen till källan. Halvvägs stannade de.

— Vill du se? sade han och tog upp ett brev ur bröstfickan.

Det var en rad av sex sammanhängande små fotografier. På dem alla såg man Vendela, litet förändrad för var bild, ty hon hade filmats under gående. Och bakom henne i folkvimlet...

— Ser du? sade han. Ser du att jag går där? Förstår du nu att jag från första stund visste att du var flickan jag skulle ha? Det var för det jag for till Stockholm utan att veta det, jag följde efter dig ur spårvagnen och så kom jag med på bilden. Det här ska vi gömma, Vendela.

Hon såg på de små bilderna, det steg upp något i halsen. Det var underbart att där hon gått in-

tet anande hade någon sett på henne och tyckt om henne.

— Men hur ska jag kunna... sade hon. Din mamma, vad säger hon?

— Min mamma är en krona, sade han. Hon kan bedöma människor och hon kan se att du är av guld, Vendela. Vill du bo på landet, vill du bli skickad till små stationer Sverige runt och sätta upp gardiner för nya fönster? För en stins som jag har ingen fast plats, han skickas hit och dit, ser du. Kan du vara borta från Stockholm?

— Jag kan vara där du är, sade Vendela och såg på honom.

Och så kommo de tillbaka, hand i hand. Då de kommo fram till stugan, stodo de alla uppradade igen, nu skulle fröken Trana fara, i en vanlig bil, som stod och puttrade.

— Men vattnet från källan, sade fru Tordeman, glömde herr Borg det?

— Han har druckit ur den i stället, sade fröken Trana, den eviga källan. Och det var det jag menade. Adjö nu med er, må så gott och trivs i min stuga!

— Adjö nu med er, må så gott och trivs i min stuga, sade fröken Trana.

Nu skulle de först riktigt börja leva på landet, nu skulle långa vardagar ta sin begynnelse, vardagar som var och en skulle vara ett äventyr. Så att man inte behövde rymma över sjön för att uppleva dem. Vita Skräcken kom där med den långa halsen framsträckt, Gertrud gick emot honom och strök honom på den. Precis som på den där tavlan hon sett en gång, kunde hon nu smeka en stor vit gås, som inte skrämde henne mera.

B. Wahlströms ungdomsböcker

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

2. ***Old Shatterhand och Comanchindianerna*** av *Karl May* 1.50
4. ***Bland guldgrävare och indianer*** av *G. A. Henty* 1.50
6. ***Ljudlösa steg*** av *E. S. Ellis* 1.50
7. ***Silverormen*** av *Axel Kerfve* 1.50
10. ***Spöket på floden*** av *E. S. Ellis* 1.50
12. ***Sam Engrens äventyr i Mexiko*** av *Axel Kerfve* ... 1.50
13. ***Jetro Juggens*** av *E. S. Ellis* 1.50
17. ***Björnjägarens son*** av *Karl May*..... 1.50
19. ***Nybyggarne i Kentucky*** av *E. S. Ellis* 1.50
20. ***Winnetous testamente*** av *Karl May* 1.50
24. ***Blockadbrytaren*** av *Axel Kerfve* 1.50
25. ***Hjortfot*** av *E. S. Ellis* ... 1.50
26. ***Lilla prinsessan*** av *F. H. Burnett.* Flickbok 1.50
27. ***Järnhjärta*** av *E. S. Ellis* 1.75
28. ***En yrhätta*** av *Emmy von Rohden.* Flickbok 1.50
29-30. ***Tre kommendörer*** av *W. H. G. Kingston* ..... 3.—
31. ***Hjortfot på Prärien*** av *E. S. Ellis* 1.50
32. ***Smugglarna*** av *A. Kerfve* 1.75
33. ***Kaparens guld*** av *Wilkins* 1.75
34. ***Hjortfot i Klippiga Bergen*** av *E. S. Ellis* 1.50
35. ***Regnbågsön*** av *L. Tracy* 1.75
36. ***Lilla hennes nåd*** av *E. Jepson.* Flickbok 1.50
37. ***Yrhättan som förlovad*** av *E. v. Rohden.* Flickbok 1.50
38. ***Vargjägarna*** av *Curwood* 2.—
39-40. ***Tre amiraler*** av *Kingston* 3.—
41. ***Havets herre*** av *Strang...* 2.—
42. ***Skattsökarna*** av *Curwood* 2.—
43. ***Sjörövaren*** av *Marryat* ... 2.—
44. ***Öknens ande*** av *Karl May* 2.—
45. ***Myteriet på Grosvenor*** av *Clark Russell* ..... 2.—
46. ***Ej som andra flickor*** av *Carey.* Flickbok ..... 2.—
47. ***Vid indiangränsen*** av *G. A. Henty* ..... 2.—
48. ***Överfallet på nybygget*** av *Olov Thomas* ..... 2.—
49-50. ***En präktig flicka*** av *L. M. Alcott.* Flickbok 2.75
51. ***Den förste svensken*** av *Radscha* 1.75
52. ***S:t Markus-Lejonet*** av *G. A. Henty* 1.75
53. ***Indianer och vita*** av *E. S. Ellis* 1.75
54. ***Martin Forster*** av *Friedrich J. Pajeken* 1.75
55-56. ***Pieter Maritz*** av *Niemann* 2.75
57. ***Barnen på Böljenäs*** av *K. Wenström.* Flickbok ... 1.75
58. ***Prinsessan på ärten*** av *Anna Bjerke.* Flickbok 1.75
59. ***Blockhuset vid Hocking River*** av *E. S. Ellis*..... 1.50
60. ***Guldsökarna i Texas*** av *Gunnar Örnulf* 1.50
61. ***Indianhövdingen*** av *E. S. Ellis* 1.50
62. ***Gabu, grottmänniskan*** av *Radscha*..... 1.50
63. ***Rödskjorta*** av *E. S. Ellis* 1.50
64. ***Med rödskinn på krigsstråt*** av *Chas. R. Kenyon* 1.50
65. ***Sven Vågmans äventyr*** av *Gunnar Örnulf* 1.50
66. ***Lilla kusinen*** av *Ethel Turner.* Flickbok 1.50

FORTSÄTTNING PÅ VIDSTÅENDE SIDA.

B. Wahlströms ungdomsböcker

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

67-68. ***Värnlös*** av *Malot*. Flickbok 2.50

69. ***Med luftskepp till Nordpolen*** av *Roy Rockwood* ... 1.50

70. ***Klämmiga pojkar*** av *E. Lieberath* 1.50

71. ***Julle, Långstroppen o. vi*** av *Ebbe Lieberath* 1.50

72-73. ***Det sjunkna guldskeppet*** av *Hanns von Zobeltitz* 2.50

74. ***Trollsländan som backfisch*** av *Clément*. Flickbok 1.50

75. ***Nelly o. hennes vänner*** av *v. Vietinghof*. Flickbok 1.50

76. ***Bessie och hennes bröder*** av *Habberton*. Flickb. 1.50

77. ***En modern flicka*** av *A. Baadsgaard*. Flickbok 1.50

78. ***Tre flickor på äventyr*** av *Anne Lykke*. Flickbok... 1.50

79. ***Trollsländan som förlovad*** av *B. Clément*. Flickb. 1.50

80. ***På äventyrliga stigar*** av *Gustaf Bolinder* 1.50

81. ***Kolonisterna vid Ohiofloden*** av *E. S. Ellis* 1.50

82. ***Sam Engren på nya äventyr i Mexiko*** av *Axel Kerfve* 1.50

83-84. ***Korallön*** av *Ballantyne* ... 2.50

85. ***Den gyllene staden*** av *Gustaf Bolinder* 1.50

86. ***Myteriet på Capella*** av *Radscha* 1.50

87. ***Vikingablod*** av *Ax. Kerfve* 1.50

88. ***Sten Hane*** av *Nils Hydén* 1.50

89. ***På strövtåg med Hjortfot*** av *E. S. Ellis* 1.50

90. ***Cowboy-Kitty*** av *Anne Lykke*. Flickbok 1.50

91. ***Stora syster*** av *Anna Baadsgaard*. Flickbok 1.50

92. ***Moster Saras skyddsling*** av *Kathrine Lie*. Flickb. 1.50

93. ***Atta kusiner*** av *Louisa M. Alcott*. Flickbok 1.50

94. ***Ett hjärta av guld*** av *Anna Baadsgaard*. Flickbok 1.50

95. ***Rosor i blom*** av *Louisa M. Alcott*. Flickbok 1.50

96. ***Cowboyprinsessan*** av *Anne Lykke*. Flickbok 1.50

97. ***Flickförbundet Silverkorset*** av *B. Clément*. Flickbok 1.50

98. ***Yngsta syster*** av *Ingeborg Vollquartz*. Flickbok 1.50

99-100. ***Incasindianernas skatt*** av *G. A. Henty* ..... 2.—

101. ***Tappra kamrater*** av *G. Bolinder* 1.50

102. ***Piraterna på Gula floden*** av *Axel Kerfve* 1.50

103. ***Månlandet*** av *Niels Meyn* 1.50

104. ***I rödskinnens våld*** av *E. S. Ellis* 1.50

105. ***I valet och kvalet*** av *Anna Baadsgaard*. Flickbok 1.50

106. ***Lilla guvernanten*** av *K. Lie*. Flickbok 1.50

107. ***Sju syskon*** av *Ethel Turner*. Flickbok 1.50

108. ***Grevinnan Wally*** av *B. Clément*. Flickbok 1.50

109-110. ***Unga kvinnor*** av *Louisa M. Alcott*. Flickbok 2.50

111. ***Guldfågeln*** av *Ingeborg Vollquartz*. Flickbok 1.50

112. ***Hjortfot i vildmarken*** av *Edward S. Ellis* 1.50

113. ***I den gula drakens klor*** av *Axel Kerfve* 1.50

114-115. ***Ett lejon till sjöss*** av *G. Leijonsköld Oxenstierna* 2.50

FORTSÄTTNING PÅ OMSTÅENDE SIDA.

B. Wahlströms ungdomsböcker

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

116. ***Den vite indianhövdingen*** av *Gustaf Bolinder* ... 1.50
117. ***Pärlöns hemlighet*** av *Radscha* 1.50
118. ***I kabylernas våld*** av *Kurt Lange* 1.50
119. ***Ett klöverblad på äventyr*** av *E. Bolinder.* Flickb. 1.50
120-121. ***Våra vänner från i fjol*** av *Louisa M. Alcott.* Flickb. 2.50
122. ***Ensam i världen*** av *Inga Bergfält.* Flickbok 1.50
123. ***Familjen på "Villervallan"*** av *Ethel Turner.* Flickbok 1.50
124-125. ***Rosenkedjan*** av *Bertha Clément.* Flickbok 2.50
126. ***Brita ifrån Skeppargränden*** av *Anna Baadsgaard.* Flickbok. 1.50
127. ***Bergsindianernas skattkammare*** av *G. Bolinder* 1.50
128. ***Den gula drakens hämnd*** av *Axel Kerfve* ... 1.50
129. ***Fyrtornet vid världens ände*** av *Jules Verne* 1.50
130-131. ***Den svarte fribytaren*** av *G. Leijonsköld Oxenstierna*..... 2.50
132. ***Det stora äventyret*** av *Kurt Lange* 1.50
133. ***Flygande Pilen*** av *Edward S. Ellis* 1.50
134. ***Meg och hennes syskon*** av *Ethel Turner.* Flickbok 1.50
135. ***Katy i hemmet*** av *Susan Coolidge.* Flickbok 1.50
136. ***Lilla fröken Dorit*** av *Kathrine Lie.* Flickbok..... 1.50
137. ***Gunnels sommarsaga*** av *Kerstin Wenström.* Flickbok 1.50
138. ***Trädgårdsmästarens barn*** av *A. Baadsgaard.* Flickbok..... 1.50
139. ***Fem vänner på äventyr*** av *Ester Bolinaer.* Flickbok 1.50
140. ***Fröken detektiv*** av *Anne Lykke.* Flickbok..... 1.50
141. ***Bland tibetaner och äventyrare*** av *K. Lange* 1.50
142. ***Guldflodens väktare*** av *Gustaf Bolinder* 1.50
143. ***I svartfotindianernas spår*** av *Edward S. Ellis*... 1.50
144. ***Atlantis skattkammare*** av *Niels Meyn*..... 1.50
145. ***I Rif-piraternas våld*** av *Axel Kerfve* 1.50
146-147. ***Skatten i Silversjön*** av *Karl May* 2.50
148. ***Katy i skolan*** av *Susan Coolidge.* Flickbok..... 1.50
149. ***Familjens yngsta*** av *A. Baadsgaard.* Flickbok 1.50
150. ***På egen hand*** av *Kathrine Lie.* Flickbok 1.50
151. ***Vildkatten*** av *Berta Clément.* Flickbok 1.50
152. ***Flickorna på Solhaga*** av *Alva Krondal.* Flickbok 1.50
153. ***Det nya hemmet*** av *Ethel Turner.* Flickbok..... 1.50
154. ***"Lillgåsen"*** av *Anne Lykke.* Flickbok 1.50
155. ***„Bc' i tyska*** av *G. Lindwall* 1.50
156. ***Slavjägarnas hövding*** av *Gustaf Bolinder*..... 1.50
157-158. ***Bland kapare i Spanska sjön*** av *Erik Borg* .. 2.50
159. ***Kärnpojkar*** av *A. Kerfve* 1.50
160. ***Spejaren*** av *Olov Thomas* 1.50
161. ***Den försvunna staden*** av *Niels Meyn* 1.50
162. ***I rödskinnens spår*** av *Edward S. Ellis* 1.50

FORTSÄTTNING PÅ PÄRMENS BAKSIDA.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK
1001910377

B. Wahlströms ungdomsböcker

KARTONNERADE MED FRAMSIDAN I FÄRGTRYCK

163. **Astas nya hem** av *Anna Baadsgaard.* Flickbok..... 1.50
164. **Stockholmskusinerna** av *Hedvig Svedenborg.* Flickb. 1.50
165. **Fröken Sprakfåle** av *Lisa Eurén-Berner.* Flickbok..... 1.50
166. **Barnen på Ekenäs** av *Greta Åkerhielm.* Flickbok 1.50
167. **Munkegårdsflickorna** av *Kathrine Lie.* Flickbok ... 1.50
168. **Fia** av *Gunvor Fossum.* Flickbok 1.50
169-170. **Monika reser till Madagaskar** av *Max Mezger.* Flickbok..... 2.50
171. **Nils Hurtigs resa till Kina** av *Gustaf Lindwall* ... 1.50
172. **Kaparespionen** av *A. Kerfve* 1.50
173. **I Leopardfolkets våld** av *Gustaf Bolinder* 1.50
174. **Peter Fribytare** av *Niels Meyn* 1.50
175. **De unga spejarna** av *Edward S. Ellis* 1.50
176. **Bland rödskinn och rödrockar** av *Olov Thomas*... 1.50
177. **Skärgårdspojkarna** av *Kurt Lange* 1.50
178. **Röde Bill** av *G. Örnulf* ... 1.50
179. **Skattkammar-ön** av *Robert Louis Stevenson*..... 1.50
180. **Tom** av *Gustaf Lindwall* ... 1.50
181. **Marianne visar vad hon duger till** av *Gunvor Fossum.* Flickbok..... 1.50
182. **Styvdottern** av *Kathrine Lie.* Flickbok..... 1.50
183. **Lindas hemlighet** av *Hedvig Svedenborg.* Flickb. ... 1.50
184. **Cowboy-flickan** av *Ester Bolinder.* Flickbok 1.50
185. **Prinsessan Ilse** av *Berta Clément.* Flickbok 1.50
186. **Vi reder oss själva** av *Vera v. Krœmer.* Flickbok 1.50
187. **Fröken Sprakfåle växer upp** av *Lisa Eurén-Berner.* Flickbok..... 1.50
188. **Pojkarna i Hagalund** av *Gustaf Lindwall* 1.50
189. **Gröna flodens hemlighet** av *Gustaf Bolinder* 1.50
190. **De sju drakarna** av *Bertil Cleve* 1.50
191. **Östersjöpiraternas borg** av *Axel Kerfve*..... 1.50
192. **Hjortfot och nybyggarna** av *Edward S. Ellis*..... 1.50
193. **Stjärnöga, Mohawkernas höfding** av *Olov Thomas* 1.50
194. **Olle klarar sig själv** av *Niels Meyn* 1.50
195. **Fröken Sprakfåle på grönbete** av *Lisa Eurén-Berner.* Flickbok 1.50
196. **Lill-Stina** av *Gunvor Fossum.* Flickbok 1.50
197. **Vita Inga och svarta Mima** av *E. Bolinder.* Flickb. 1.50
198. **En flicka med ruter i** av *Sigrid Adams-Klingberg.* Flickbok..... 1.50
199. **Peggy och hennes syskon** av *Hedvig Svedenborg.* Flickbok 1.50
200. **Lia vänder om** av *Vera v. Krœmer.* Flickbok 1.50
201. **Marie** av *Ethel Turner.* Flickbok..... 1.50
202. **John och Jerry** av *Anders Eje* 1.50
203. **Pigga pojkar** av *Gustaf Lindwall*..... 1.50
204. **Indianguldet** av *Gustaf Bolinder*..... 1.50
205. **Pojkarna på Utskär** av *Axel Kerfve* 1.50
206. **Havets son** av *Övre Richter Frich* 1.50
207. **Beduinernas ring** av *Erik Borg*..... 1.50
208. **Hjortfots sista strid** av *Edward S. Ellis* 1.50
209. **Fröken Sprakfåle förlovar sig** av *Lisa Eurén-Berner.* Flickbok 1.50
210. **Faster Emys skolhushåll** av *Sigrid Adams-Klingberg.* Flickbok 1.50
211. **Barnen från Snigelgatan** av *Vera v. Krœmer.* Flickb. 1.50
212. **Hittebarnet** av *Hedvig Svedenborg.* Flickbok..... 1.50
213. **Bobbie** av *Ethel Turner.* Flickbok 1.50
214. **Polismästarens Kathrine** av *Gunvor Fossum.* Flickb. 1.50
215. **De fem pennskaften** av *Trude Sand.* Flickbok..... 1.50
216. **Lättmatros Stadig** av *Gustaf Lindwall* 1.50
217. **John, Jerry och positivet** av *Anders Eje* 1.50
218. **I guldbaggens spår** av *Gustaf Bolinder* 1.50
219. **I polarhavets våld** av *Sven Wikberg* 1.50
220. **Den siste incahövdingen** av *Erik Borg*..... 1.50
221. **I flodpiraternas spår** av *Axel Kerfve* 1.50
222. **Kadettgängets äventyr i Costa Zuela** av *B. Cleve* 1.50
223. **Vargöra** av *Edward S. Ellis* 1.50